

Di'ibu Dios Myooy Ja Jesukristu Es Ttuknijawudat Ja Myuduumbuty

¹ Di'ibats ngu^xjaapy ma tyadu neky, yu'u di'ibu Dios myooy ja Jesukristu es ttuknijawudat ja myuduumbuty di'ibu tsojku^p es tsojk tyuna'añ jyata'añuty. Jesukristu tkejxy nidu'ugu 'yanklus ma uj, Fwank, Jesukristu myuduumbu, es tats xytyuknijawu tugekyu tyaadu.

² Paaty ma tyadu neky nnikajxpétyats ko tyuy'ajtanuty di'ibats n'ijx nmadoo, ko yu'u ja Diosu 'yayuk es di'ibu Jesukristu xytyuk'ijx xytyuknija'ajuts.

³ Dios kunu'xudap di'ibuty kyajxtap, es kunu'xudap nandu'an di'ibu myudeepy ja myadya'agyu tyadu ayuk, es tmubáktat es tkuydyúndat di'ibu ijtp yaa kaxja'ay, mat ko tu wyingón ja tiempu ma tyuna'añ jyata'añuty.

Fwank tnijayu ja mabujkrutujk nijxtujk pekyru

⁴ Uj Fwank. Nnijáyuts yu mabujkruty di'ibu naymyujkudap ma jxtujkrp kajrn Asyu ñaaxóty. Wa'an ja Dios mgunu'xudu es mmo'oyudu ja agujk'ajt jotkujk'ajtun, ja Dios di'ibu ijtp, du'uñum 'yity, es du'uñum 'yita'añ. Nandu'an mgunu'xudat ja Espíritu Santu es mmo'oyudat ja agujk'ajt jotkujk'ajtun, ja Espíritu Santu di'ibu ijtp ma

uñaaabyajn ma Dios yajkutíky, es ttuñ juxtujk naxu tuunk.

⁵ Es nandu'un ja Jesukristu, di'ibu ñikajxpejtypy ja t'ay'ajtun, mgunu'xadut es mmo'oyadut ja agujk'ajt jotkujk'ajtun, di'ibu jawyiin jikypuyjk ko 'ye'ky, es tyam yajkutíky ma nidugekyu naxwíñudu ja'ayudyu ryeu. Jesukristu xytsyojkam, tu xyajwátsum ja nbojpu'ajtum mut ja ñe'pyñ,

⁶ es tu xypuyjtákum yajkutujkpu es teedyuty, es nmadu'unam ja Dios Teety. ¡N'ok'awdajtam ja Jesukristu di'ibu winu xuu winu tiempu tmudaty ja maj'ajtun esu mak'ajtun! Wa'an du'unuty.

⁷ Ixtu, Kristu miimp yoodsoty. Nidugekyu naxwíñudu ja'ay t'íxtut, es extu ja'ajuty di'ibáty yajkruuzpajtudu; es nidugekyu naxwíñudu ja'ayuty jy'uuy ya'axtut ko t'íxtut. Es du'un jyata'añ. Wa'an du'unuty.

⁸ Nindsan'ajtum Dios, di'ibu tugekyu mak'ajtun myudajtypy, yu'u du'un junaamp: “Ujtsu du'un éxtam ja A es éxtam ja Z, ujtsu du'un ja jawyiimbu es ja tim okpu, di'ibu ijtp, du'uñam 'yity, es du'uñam 'yita'añ.”

Fwank t'ixy ja Kristu

⁹ Uj Fwank, mmamabujkputy. Mut yu'uguyjxmu Jesús uj n'ityuts mut miidsaty ma Diosu kyutujkun, ayo'on es ma'xtujkun. Tuts xyjapajta'aktu éxtamu tsimyja'ay ya ma islu di'ibu xuy'ajtypy Patmus, mut ko ngajxwa'xyuts ja Diosu 'yayuk es nnigajxy nnimadya'agyuts ja Kristu.

¹⁰ Ma tu'ugu domingu xuu ja Espíritu Santu xyñigudákuts. Nétats nmadooy éxtam pán mak

kyajxy n'uxku'uyuts mat tu'ugu ayuk, du'un éxtam ya'axy ja trompetu,

¹¹ es xy'anmaayuts:

—Kuxja'ay nekykujxm di'ibu m'ijxyry, es tuknigaxu tadu neky ja mabujkruty di'ibu naymyujkudap ma tyadu juxtujkru kajpn: Éfesu, Esmirnu, Pérgamu, Tyatiiru, Sardus, Filadelfyu esu Laodiseeu.

¹² Nwa'kumbijtyuts es n'ixa'añuts púndsu dan xymyugajxp. Nétats n'ijxy juxtujkru ooru kandaleeru,

¹³ es kujk'aay ma tadu kandaleeru, n'ijxyuts kyuxe'eky éxtam tu'ugu yedyujk, es ñaywyítxaty yeñ, extu tekyjyujp'ambaat, es tmudaty tu'ugu 'yooru kaatsywyuun di'ibu jantsy maju 'yok.

¹⁴ Yu wyaay poop éxtamu lanu pooppu, es éxtamu tsajp'e'pyky, esu wyiin du'un kyuxe'eky éxtamu janya'angun.

¹⁵ Yu tyeky jantsy t'xp, éxtamu bronsu ko muk 'yambeky; esu kyajxy jantsy muk, éxtam 'yauusy pyumimy ja muj nuudax.

¹⁶ Ma yu 'yaga'añgyu'u tmudaty juxtujkru madsa'a, esu wyiin jyujp t'xp éxtam ko tye'xy ja xuu mat winu myujaa. Es ma 'yaa pyudsemy éxtam tu'ugu espaadu jujpki'pyñ es majtsku 'yaa.

¹⁷ Kots n'ijxy, ngudaayuts tyeky'ujxy éxtamu o'kpu. Es yu'u tyuknikooñuts ja 'yaga'añgyu'u, es xy'anmaayuts:

—Katu mdsu'agu. Ujtsu du'un ja jawyiimbu es ja tim okpu.

¹⁸ Ujtsu du'un di'ibu jiky'ajtp. Tuts n'ok'o'kpu, nétats njikyryejky, es njiky'átyuts winu xuu winu

tiempu, es nmudajtypuats ja kutujkən esats nya-jjikyruékət ja o'krəty.

19 Kəxja'ay di'ibu tə xy'ixy, di'ibu jaa tyam, es di'ibu ya'ixaamp óknəm.

20 Yu'u du'un 'yandijpy ja ayu'udsyu winma'añ, ja jəxtujkru mudsə'a di'ibu tə xy'ixy madsu n'aga'añgyu'u es ja jəxtujkru oorə kandaleeru. Ja jəxtujkru mudsə'a ja'a 'yandijpy ja jəxtujkru n'ayuk kajxwə'xprəts mə ja mubəjkpətəjk ñaymyúkədu, esu jəxtujkru kandaleeru ja'a 'yandijpy ja mubəjkpəty di'ibu naymyujkədup mə jəxtujkru kajpn.

2

Ayuk yajtuknigəxy ja mubəjkpətəjk jap Éfesu

1 'Du'un xyñijáyut yu n'ayuk kajxwə'xprəts di'ibu ijtp mə ja mubəjkpətəjk ñaymyúkədu jam Éfesu. “Du'un jyuna'añ di'ibu myudajtypy jəxtujkru mudsə'a 'yaga'añgyu'ujóty es jyudity kujk'aay mə tadə jəxtujkru oorə kandaleeru:

2 Əj nnija'abəts di'ibu mduundəp, wi'ix mməktundə, es ja ma'xtujkən di'ibu mmudajttəp. Es nnija'abəts ko kyaj mbaət xymyama'xtúktə ja axək ja'ayəty. Nan nnija'abəts ko tə xywyinma'añ'ixtə di'ibu nugoobu ñayñigəjxədu ko yu'u 'yapóstəlutə, es tə xyajnidə'xtə ko yu'adyu andákrəty.

3 Tə xymyudánədu es xytyuknəxtə ja ayo'on mət əjtskyəjxm, es ni tə mgətsipka'axtə.

4 Per mə miidsəty tam tits nga'oyjya'ap, yu'u ko kyaj xy'oknəkytsyojknəduəts éxtəm jawyíñəp.

5 Jamyatsta éxtum tũyup xytsyojktats es yajxónats xymyuduunda. Yajjũmbittũ mjot es jiky'attũ jatugok éxtumũ naty jawyiin. Pũn kyaj mjodũmbittũ, nninũjxtup es nbũjkũdũt ja mgandaleerũ m̄'yity.

6 Oyu dũ'ũn xytyunda ko xykyatsoktũ ja nikoláytydyũ 'yaxũk jiky'ajtũn, mũt ko ẽj nandũ'ũn n'axũk'ijxpyũts.

7 Di'ibũ mũdoodup, wa'an tjaygyúkũdũ di'ibũ ja Espírítũ Santũ 'yanmaaydyũbu tadũ mũbũjkrũtũjk m̄ ñaymyúkũdũ. Pũn madakp, tyããdũ nmo'oyũpts es tũ'xũt ja ujs tũmp di'ibũ yajjiky'ajtp es tsajpótm 'yity."

Ayuk yajtuknigéxy ja mũbũjkrũtũjk jap Esmirnũ

8 'Nijayũ nandũ'ũn yũ n'ayuk kajxwã'xpts di'ibũ ijtp m̄ yũ mũbũjkrũtũjk ñaymyúkũdũ jam Esmirnũ: "Dũ'ũn jyũna'añ yũ jawyiimbũ esũ tim okpũ, di'ibũ ok'o'kpw es net jyikyryejky.

9 Ɛj nnija'ãbũts ko m'ayoodup. Per jotkujkũdũ mũt ko Dios mdsókũdũ es mbudúkũdũ. Es nnija'ãbũts ko nũgoo mni'ow mniyaãxũdũ di'ibáty naydyjũdũp ko 'yisraelítaty, di'ibũ sitũy je'eyũ ko myũjku'umãdũndũ.

10 Katũ mdsũ'ũgũdũ mũt ko m'ayowã'andũ. Yũ mũjku'ugópk yũ'ũ wyinmã'añ myo'oyaampy ja myãduumbaty es mbũjta'ãgã'añaty pujxndũgóty miidsaty nidu'ugaty, es waanũ tiempũ myã'ayowã'añaty mũk, es dũ'ũn xymyastu'uttũt ja mmũbũjkanũty. Yajti'igyũdũ mjot mwinmã'añaty extũ o'kanbyaaty, es ẽjts miits nmo'oydyũp yũ jiky'ajtũn winũ xũũ winũ tiempũ.

11 Di'ibu mūdoodup, wa'an tjaygyúkuđu di'ibu 'yanmaaydyup ja Espírítu Santu tadu mubujkruty di'ibu naymyujkadup: Pún madakp, kyaj ja'a pyaadudut ja ayo'on di'ibu du'un éxtam ja'ay 'yooktu myumajtsk ok.”

Ayuk yajtuknigéxy ja mubujkrutajk jap Pérgamu

12 'Nijayu nandu'un yu n'ayuk kajxwa'xrupts di'ibu ijtp mā ja mubujkruty ñaymyúkuđu jam Pérgamu: “Du'un jyana'añ di'ibu myudajtypy ja espaadu jajpki'pymbyu es majtsku 'yaa:

13 Uj nnija'abuts ko mdsuunudu mā ja Satanás 'yane'emy. Es nan nnija'abuts kots miits xypyanjxtu amumdu'uk jot, es kyajts xymyastu'uttu oy tjaya'o'ktu ja n'ayuk kajxwa'xpu Antipus mā miidsuty, jap mā ja Satanás tsuunu.

14 Per mā miidsuty tam tits nga'oyjya'ap, mat ko tam ñaymyíkyuty mat miidsuty di'ibu pyanjxtup ja Balamu 'yuxpajkun. Tadu Balán yu'u wyinma'añmyooy ja Balak wi'ix dyajpekytúnut ja israelítuty, ttuktsu'tstu ja tsu'utsy di'ibu tu yajtukwindsu'ugū ja agojwinnáxuty, es myu'induundu.

15 Njana'añudsu du'unu tyadu mat ko mā miidsuty, ta di'ibu pyanjxtup ja nikoláytadyu 'yuxpajkun, mat ko uj nandu'un n'axuk'ijxpyuts.

16 Paaty jodambittu. Pūn kadii, nujxrupts es nya-jkutugóyuptsu tadu axuk ja'ayuty mat ja espaadu di'ibu pudsamp mađsu n'aa.

17 Di'ibu mūdoodup, wa'an tjaygyúkuđu di'ibu ja Espírítu Santu 'yanmaaydyup ja mubujkruty di'ibu naymyujkadup: Pún madakp, ndukj'xrupts ja ayu'udsyubu manaa. Es nandu'un nmo'oyupts

tu'ugu poop tsaá di'ibu myudajtypy kuxja'ay yu xyuu jembyu di'ibu ni pún tkanijawu, ja'ayu ñija'ap di'ibuts nmeepy.”

Ayuk yajtuknigéxy ja mabujkrutajk jap Tyatiiru

18 'Nijayu nandu'an yu n'ayuk kajxwa'xrats di'ibu ijtp ma ja mabujkrutajk ñaymyúkuđu jam Tyatiiru: “Du'an jyuna'añ ja Diosu 'yU'unk di'ibu myudajtypy ja wyiin éxtamu janya'angu, esu tyeky du'an éxtam ja bronsu di'ibu jantsy tu'xp:

19 Uj nnija'abuts di'ibu mduundu. Nnija'abuts ja mdsojkanaty, yu mmabujkanaty, yu mma'xtujkanaty, es wi'ixu Dios xymydundu. Es nnija'abuts ko tyam xytyundu oy waanu ni'igu kudiinam jawyíñap.

20 Per mdugooydyu mat ko xyña'ixtu tadu toxytyajk Jezabel di'ibu nayñigajxap ko yu'u Diosu 'yayuk tkajxwa'xu, per je'eyu 'yanda'aky es twin'uundu ja di'ibuts xymyduundu, es myu'indúndut es nan tjá'xtut ja di'ibu tu yajtukwindsu'ugu agojwinnáxaty.

21 Uj tats njamo'oyu tiempu esxyu yu'u tu jyodumbity, esxyu tu dyajtugátsy ja wyinma'añ. Per kyajru du'an tu ttuna'añ, kyaj tu tmastu'uty ja ma'induunk.

22 Ja'aguyjxm ko kyaj tmastu'uty ja pekytyu'unan, ujtsats nyajka'ap tu'ugu pa'am es 'yayówat muk, nandu'an 'yayówat pánaty maut pyekytyundu pan kyaj tmastu'uttu ja pekytyu'unan.

23 Es nya'oogupts ja Jezabelu 'yu'ungaty, es du'an nduknijáwuduts nidagekyu mabujkrutajkuty kots uj n'ixy'aty ja jyot wyinma'añaty, es nidu'uk

nidu'uk miits nduydyúndut o ngumáydyut éxtam mbaaduda.

²⁴ Per miidsaty nija'ajaty di'ibu ak'ijttap Tyatiiru di'ibu kyaj tranajxtu tadu axuk axpajkun es ni tkanijáwudu di'ibuty yu'ujuty tyijttap yu Satanasu 'yaxpajkunu ayu'udsyubu, kyaj nnakymyo'oyuty wiinkru ana'amun,

²⁵ je'eyu ko xykywentu'áttut di'ibu mmadajttap extu kots uj njambítut.

²⁶ Pán madakp es ttuñ di'ibuts uj ndsejpy, nmo'oyupts uj ja kutujkun es 'yana'amut ma tugekyu ja naxwíñuda,

²⁷ es du'un 'yana'amut éxtam ko ja naxtu'ts yaj-tukwépy ja pujxndajk, es tyukpu'uju, du'un éxtamu nDeedyuts tu xymyo'oy esuts nyajkutúkut.

²⁸ Nandu'un nmo'oyup ja jayxyu.

²⁹ Di'ibu madoodup, wa'an tjaygyúkuudu di'ibu ja Espíritu Santu 'yanmaaydyup ja mubajkraty di'ibu naymyujkudup.”

3

Ayuk yajtuknigéxy ja mubajkratujk jap Sardus

¹ Nijayu nandu'un yu n'ayuk kajxwa'xrats di'ibu ijtp ma ja mubajkratujk ñaymyúkuudu jam Sardus: “Du'un jyuna'añ di'ibu myudajtypy ja juxtujku madsa'a es ja Diosu Jya'ajun di'ibu tyiimpy juxtujk naxu tuunk: Uj nnija'abuts di'ibu mduundup. Oy miits mjajiky'attu, du'un m'ittu éxtam eekyryu.

² Paaty wijtu es muk tundu ja mjot, mo'oydyu muk'ajtan di'ibu akwu'umpnum, di'ibu jawaanu kya'o'knu, ja'a ko tats n'ixy es kyaj tyim'óyuty di'ibu mduundup Dios windum.

3 Jamyatsta ja oybyu n'axpukunats di'ibu m'axaju. Kuydyundu es yajtagatsta mwinma'añuty es mjiky'attat. Pun kyajpu du'an xytyundu, najxupts ti'in, éxtam tu'ugu ma'tspu, ma ni xykya''awíxyudsu naty.

4 Per jap Sardus tap naagudyu ja'ay di'ibats situy taayamts xymyuduundup amumdu'uk jot. Yu'u tyaaduty jyudittat mat uj poop witxu, mat ko du'an ñitúkudu.

5 Pán madakp, nan ndukpajta'agupts ja poop wit, es kyajtsu xyuu njo'tsut ma 'yity kaxja'ay nekykyuxy ja xyuu'juty pánuty jiky'ajttup winu xuu winu tiempu. Ni'igats n'axájat éxtamdsu nja'ajun madsu nDeety 'yity mat ja 'yánklusaty.

6 Di'ibu mudoodup, wa'an tjaygyúkudu di'ibu ja Espíritu Santu 'yanmaaydyup ja mubajkputy di'ibu naymyujkudup.”

Ayukyajtuknigéxy ja mubajkputujk jap Filadelfyu

7 'Nijayu nandu'an ja n'ayuk kajxwá'xrats di'ibu ijtp ma ja mubajkputujk ñaymyúkudu jam Filadelfyu: “Du'an jyuna'añ di'ibu ni madsu pyojpu, di'ibu ja Tey'ajtan es di'ibu myudajtypy ja rey Davitu 'yawatsn; es ko dya''awa'atsy tii, ni pán mbaat tkaya''adiky; es ko ti dya''adiky, ni pán mbaat tkaya''awa'atsy.

8 Uj nnija'abats di'ibu mduundup. Tuts mbajta'aky tu'ugu tujk aa awa'ats ma miidsaty, di'ibu ni pán mbaat tkaya''adiky. Oy nugo xykyamadajtpu mujaa, tu xykyuydyundu ja n'ayúkat es kyajts tu xy'uxtijy.

9 Ja maku'ugópk muduumbuty, tadu andákruty di'ibu nayñigajxudup ko yu'u 'yisraelítaty, per

nugoo je'eyu 'yanda'aktu, nyajkoxtánudupts mdeky'ujxy, es du'un tñijáwudut ko tats uj miits ndsoktu.

¹⁰ Tu xykyuydyúnduts ja n'ana'amun ko tu xymyudattu ja ma'xtujkun, es madu tyaadu ujtsuts mij nguwa'anup ko naty myiñ ja ayo'on di'ibu minamp ma tugekyu naxwiñudu, es yajtukkumudowa'añ di'ibu jiky'ajttup naxwiñ.

¹¹ Uj mínupts tsojk. Mudattu mwinma'añoty es padundu ja n'axpujkanuts di'ibu tu xy'axájudu, kudiibu pán mbujkudut yu mmay'aty.

¹² Pán madakp, nbujta'agupts uj es 'yítut éxtum tu'ugu pilaar madsu nDiosu tyujk. Jap wyu'umut winu xuu winu tiempu. Ni pán tkayajuga'agut. Nguxja'ayuputs ma ja madákruty ja nDiósudsu xuu. Es nan nguxja'ayuduts ja nDiósudsu kyajpn xuu, ja jembyu Jerusalén di'ibu kudakp tsajpótm. Es nan nguxja'ayaambyuts yu jembyu nxuuts.

¹³ Di'ibu mudoodup, wa'an tjaygyúudu di'ibu ja Espiritu Santu 'yanmaaydyup ja mubujkruty di'ibu naymyujkudup."

Ayuk yajtuknigéxy ja mubujkrutujk jap Laodiseeu

¹⁴ 'Nijayu nandu'un ja n'ayuk kajxwá'xpuks di'ibu ijtp ma ja mubujkrutujk ñaymyúudu jam Laodiseeu: "Di'ibu du'uñam 'yity éxtum jaayum es di'ibu ñigajxy es ttuñ ja táy'ajtun, yu'u du'un di'ibu yajtsonu'k yajtsondák tugekyu di'ibu Dios yajkoj, es du'un jyuna'añ:

¹⁵ Uj nnija'abuts di'ibu mduundup. Tim táy'ajtun ja'a du'un ko je'eyu mjokx'attu. Ni mgatutsn'attu

es ni mga'an'attu. Ndsejpyuts es mdatsn'áttat o m'an'áttat.

16 Kom je'eyu njokx'attu, paaty n'ok'uxtijtu éxtam ja ja'ay ya'uudsuty di'ibu kyaj jyot tkupeky. Mudu tyaadu, ja'ats n'andijpy ko ni xykyadimtsóktats es ni xykyadimtuk'ak'áttats. Kyajts miits xymu_utnaymyaayubu'áttu es ni xykyamudsip'áttats, es kyajtsu du'umbu ndseky di'ibu du'un.

17 Miits mjánándur: Mukja'ayudyuts udsuty, kyajts ti xytyugoy'ajtxudu, extu nani'igats nmudáttats. N'anmaaydyupts miidsuty: Dios m'ijxudu éxtam tu'ugu muk ayoobu ja'ayun, es éxtamu niwa'ats uxwa'atspan, es éxtamu wiints.

18 Paaty n'awijy ngajxwiy esuts xyñimíndudats es xyjúdyut ja wa'ats oorú, es du'un situy mmakja'ay'áttat. Es nandu'un ma ujun min xyjuudyu mwitu pooppu, es mnaywyítxudu, kadiibu m'íttat niwa'ats uxwa'ats. Es nan ma ujun mmínat es xyjúdyut yu mwiindsooy, es du'un mbaat yajxon m'íxtat.

19 N'oodupts es njujwijtsumbijttupts nidugekyu di'ibuts ndsejpy. Paaty jodumbittu es mat winu mjot xykyuudyúndat di'ibuts miits n'anmaaydyur.

20 Mudowdu, tyáru_uts tujk agu'uy ngugajxu. Pun pún myudeebyuts ja n'ayuk es dya'awa'adsut ja tyujk aa, túkubuts es n'ítudats mat yu'u, es ti'igyuts ngáyut.

21 Pún madakp, nya'u'uñupts ti'igyu ma uj, es mat nyajkutúkudats, du'un éxtamts uj nmamadaky ja pojpu es uñaaybyuts ti'igyu madsu nDeedyuts, es nyajkutúkyuts mat yu'u.

22 Di'ibu mudoodur, wa'an tjaygyúkudu di'ibu ja

Espíritu Santu 'yanmaaydyur ja mubujkruty di'ibu naymyujkudur."

4

Wi'ixu Dios yajwindsu'ugx tsajpótm

¹ Es óknux n'ijxyuts tu'ugx tujk aa awa'ats tsajpótm. Es xymyugajxyuts jatugok ja di'ibu myudajtypy ja 'yayuk éxtum trompetu, es xy'anmaayuts:

—Ku't ja yam, es nduk'ixut di'ibu koonux tyuna'añ jyata'añuty óknux.

² Netyu ja Espíritu Santu xymyunejxyuts tsajpótm. Es jámuts n'ijxy tu'uk 'yu'uñu ma 'yuñaaybyajn.

³ Yu wyiin jyujp tye'xy éxtum ko tye'xy ja oybyu tsaa di'ibu xyu'ajtypy jaspe es kornalinu. Es jamu natyu i'tsy juwudity ma ja 'yuñaaybyajn, es jyantsy-tye'xy, éxtum tu'ugx tsuxk jajun es éxtum tye'xy ja oybyu tsaa di'ibu xyu'ajtypy esmeraldu.

⁴ Es n'ijxyuts ma ja uñaaybyajn juwudity i'px majtáxku uñaaybyajn ma 'yu'uñudu es yajkutíky i'px majtáxku mija'aydyujk, ak roobwítxu es mut ja 'yooru koronu kyubajkkujxm.

⁵ Esu uñaaybyajn di'ibu itkijky pyudsemy ja anaa jedsuk. Es wyindum tyoy éxtum juxtujku tsinwaty, di'ibu 'yandijpy ja Diosu Jya'ajun di'ibu tyiimpy juxtujk naxu tuunk.

⁶ Esu uñaaybyajn di'ibu itkijky, nan jam tu'uk éxtum jikymyejyñ, yajtuk'ijxnajxp éxtum vi-idru. Es windujp uxku'p es pyu'aaybyu'aay 'yity nimajtáxku jiky'ajtrú di'ibu windiky ja ñini'x mut ja wiin.

7 Tu'uk ja jawyiimbu kyuxe'eky éxtumu kaa, ja myumajtskrú kyuxe'eky éxtumu tooru, ja myadugúkrú dá'un tmúdaty éxtumu ja'ayu wyiin jyájpun, es ja myumajtáxkrú kyuxe'eky éxtumu witsnun kyaagúdíty.

8 Tyadu nimajtáxkrú jiky'ajtrúty nidu'uk nidu'uk tmúdaty ja kyakn túdujk. Esu kyakn níkujxy kyaknbatkú'uy tmúdaty ja wiin. Es xuuñ koots dá'uñum jyuna'andu:

Núgoo 'yokwa'ats'ajnu yu Nindsun'ajtam Dios, di'ibu túgekyu múk'ajtan myudajtypy, di'ibu dá'uñum ijt, di'ibu ijt es dá'uñum 'yita'añ.

9 Es túgok túgoku tadu nimajtáxkrú jiky'ajtrúty t'awdattu es twindsu'ugudu es tja'aygyuda'aktu di'ibu uñaapy tsunaapy uñaaybyajno'ty má yajkutíky, es jyiky'aty winu xuu winu tiempu,

10 net ja i'px majtáxkrú májja'ayduyjk twingoxtánudu di'ibu uñaapy tsunaapy uñaaybyajno'ty, es t'awdattu di'ibu jiky'ajtr winu xuu winu tiempu, es trájta'aktu ja kyoronu uñaaybyajn windum, es jyuna'andu:

11 Nindsun'ajtam Dios, mijtsu dá'un mbátup es xy'axájut ja máj'ajtan, windsu'kun esu múk'ajtan, mat ko mijtsu dá'un tu xyajkojta'ay túgekyu di'ibu ijt, es mgu'amdsoknguyjxm mij xya'ity es xyajkojy.

5

Neky di'ibu winjayu windujp uxku'p, es ja Bor-reegu'unk

¹ Nétuts n'ijxy mā Diosu 'yaga'añgyu'u tuk pityu neky di'ibu winjayu windujp uxku'p, es juxtujku seyu.

² Net tu'ugu mak anklus kyajxkéky:

—¿Pún pátup es dyajjunákut ja seyu es dya''awa'adsudu tyadu neky?

³ Per ni tsajpótm, ni naxwiiñ es ni nax patku'p kyajáputy pún mbaat dya''awa'adsyu tadu neky, es ni mbaat tka'ixtu.

⁴ Nétuts uj njantsytyujku jiibyu, ja'a ko kyaju naty pún yajpaaty pún pátup es dya''awa'adsut ja neky es t'ixut wi'ix jyuna'añ.

⁵ Net tu'uk ja ni'i'px majtáxkpu majja'aydujk xy'anmaayuts:

—Katu mju'uy. Yu Judaa tyump 'yaats di'ibu yajtijp Kaa, di'ibu nandu'un tump'ajt aats'ajtup ja rey Davit, yu'u tu myada'aky. Yu'u mbaat dya''awa'adsyu tadu nekyptyy es dyajjunákut ja juxtujkpu seyu.

⁶ Nétuts n'ijxy kujk'am mā ja ni'i'px majtáxkpu majja'aydujk es mā ja nimajtáxkpu jiky'ajtpaty di'ibu ijttup mā Dios yajkutíky wyindum, es n'ijxyuts tu'ugu Borreegu'unk tyanu di'ibu kuxu'kp éxtam tu 'yokwindsu'kun'ajtpe. Es tmudaty yu Borreegu'unk juxtujku wyaj es juxtujku wyiin. Es ja juxtujkpu wyiin, yu'u 'yandijpy ja Diosu Jya'ajun di'ibu tyiimpy juxtujk naxu tuunk es di'ibu Dios tu tkexy mā tugekyu naxwíñadu.

⁷ Tadū Borreegu'unk yu'u oj ñejxy es t'axaju ja neky di'ibu naty ja Dios myudajtypy mā ja 'yaga'añgyu'u.

⁸ Es ko t'axaju ja neky, ja nimajtáxkpu jiky'ajtpaty es ja ni'i'px majtáxkpu majja'aydujk

ñaygoxtunaaydyáku Borreegu'unk wyindum.
Nidu'uk nidu'ugü majja'aydyujk tmadattu arpu
esu oorü tsim ujts madu poom, di'ibu 'yandijpy ja
Diosu jya'ayudyü kyajxtáku,

⁹ es t'awdu tyadu jembyü üy:

Mijtsü dü'ün mbátup es xy'axájut tyadu neky es
xyajjunákut ja jaxtujukpu seyü.

Paaty mat ko tü mnejxy windsü'kän,

es mat ja mne'pyñ xyjuuy

éxtam ja Diosu jya'ayuty,

pünuty jiky'ajttü ma maygyajpn, ma wiinkpu may
ayuk kajxputy, es ma mayñaxwiñüdü.

¹⁰ Tü xpyujta'aktü yajkutujukputy esu teedyuty,
es tmadúndut ja Dios es yajkutúktut naxwiñ.

¹¹ Nétuts n'ijxy kanak miyongü ánküsuty
juwädity ma ja i'px majtáxkpu majja'aydyujk,
es ja nimajtáxkpu jiky'ajtputy, es ma di'ibu uñaapy
tsünaapy uñaaybyajnóty,

¹² es jyuna'andü muk:

Yü Borreegu'unk di'ibu tü ñejxy windsü'kän,

pátup winü xüü winü tiempü t'axájut ja kutujukän,

maj'ajtän, wijy'ajtän, muk'ajtän,

windsü'kän, oy'ajtän esü awdajtän.

¹³ Es nmadooyuts nandü'ün nidugekyü di'ibu
jiky'ajttup tsajpótm, naxwiñ, nax patkü'p, es
jikymyejyñóty jyuna'andü:

Pátadup ja Dios esü Borreegu'unk

ja awdajtän, windsü'kän, maj'ajtän

esü muk'ajtän winü xüü winü tiempü.

¹⁴ Ja nimajtáxkpu jiky'ajtputy jyuna'andü:

—Wa'an dü'ünuty.

Es ja ni'l'px majtáxkr̄m̄ mujja'ayduyk
ñaygyoxtnaaydyák̄m̄ es t'awdajtt̄m̄ Dios.

6

Jaxtujkr̄m̄ seȳm̄

¹ Nétats n'ijxy ja Borreegu'unk ko dyajjunáky
myatu'ukr̄m̄ seȳm̄ mā ja jaxtujkr̄m̄. Es
nm̄doogajxyuts nidu'uḡm̄ nimajtáxkr̄m̄
jiky'ajtr̄m̄ty, es jantsy m̄ak kyajxy, éxt̄m̄ ja anaa
ñekȳm̄:

—iMin!

² Nétats n'ijxy tu'uḡm̄ poop kwaay, es di'ib̄m̄
tyuk'uñ̄aary tm̄daty tu'uḡm̄ tí'pxn, es tr̄m̄táx̄m̄
tu'uḡm̄ koron̄m̄. Ta oj pȳdsemy éxt̄m̄ di'ib̄m̄
madakp es myada'aga'añ.

³ Ko ja Borreegu'unk dyajjunajky ja
myamajtskr̄m̄ seȳm̄, nm̄doogajxyuts ja
myamajtskr̄m̄ jiky'ajtr̄m̄ kyajxy:

—iMin!

⁴ Es pȳdsemy tu'uḡm̄ tsapts kwaay. Es
di'ib̄m̄ tyuk'uñ̄aary yajmooy ja kutujk̄m̄ es
yajtsiptákt̄m̄ mā tugekȳm̄ naxwíñ̄m̄, es ja ja'aȳty
ñayya'ooḡm̄ut nixim niyam. Es yajmooy tu'uḡm̄
m̄j espām̄.

⁵ Ko ja Borreegu'unk dyajjunajky ja
myaduḡm̄kr̄m̄ seȳm̄, nm̄doogajxyuts ja
myaduḡm̄kr̄m̄ jiky'ajtr̄m̄ jyuna'añ:

—iMin!

Nétats n'ijxy pȳdsemy tu'uḡm̄ yak kwaay. Es
di'ib̄m̄ tyuk'uñ̄aary, ȳm̄'̄m̄ mȳdajtypy tu'uḡm̄ bal-
anz̄m̄.

⁶ Es nm̄dooyuts kyajxy kujk'aay mā ja
nimajtáxkr̄m̄ jiky'ajtr̄m̄, es jyuna'añ:

—Je'eyu tuk kilu triigu xyáku tuk xuu nidún, es tugek kilu sebaadu xyáku tuk xuu nidún, per ni je'eyu xykyatónut yu aseytu oliivu es ni yu vínu.

⁷ Ko yu Borreegu'unk dyajjunajky ja myumajtáxkrú seyu, nmadoogajxyuts ja myumajtáxkrú jiky'ajtrú jyuna'añ:

—¡Min!

⁸ Nétuts n'ijxy tu'ugu bayu kwaay. Es di'ibu tyuk'uñaa py, ja'a txu'aty O'kun. Es ux'aay pyamíñuty ja di'ibu ñiwindsun'ajtypy má ja o'krutújk. Yajmoodyu ja kutujkán es dya'ooktut tuk peky ja di'ibu wa'xp taxk peky ja naxwíñudu ja'ay, dya'oogut mut ja espaadu, yuu, pa'am esu awa'an jayujkuty.

⁹ Ko ja Borreegu'unk dyajjunajky ja myumagoxkrú seyu, n'ijxyuts artal patku'uy ja 'yanmaja'anuty ja ja'ayuty di'ibu naty tu 'yooktu mut yu'ugyujxm ja Diosu 'yayuk di'ibu naty yu'ujuty tu tkajxwá'xtu.

¹⁰ Tyaadu kyajxtu jantsy muk:

—Nindsun'ajtum Dios, mij situy mmudajtypy tugekyu kutujkán. Mjantsywyá'adsuty es mduy'ajtnmuduty. ¿Extu na'anum xupyayo'oya'añ es xytyukkumadowa'añ ja naxwíñudu ja'ayuty mut kots tu xya'ooktu?

¹¹ Net yajmoodyu nidu'uk nidu'uk pyoop wit, es tyuk'ana'amud:

—Awixtu mut ja ma'xtujkán jawaandi'kn. Nandu'án éxtam miidsuty oj m'ooktu, tuu dun tyimpatypy má dun 'yooga'andu ja mmugu'uk di'ibuts uj nandu'án nja'ay'ajttup. Yu'u yajka'pxaampy ja jyamuyut di'ibáty oogándup mut kots xymyudúñ.

12 Ko ja Borreegu'unk dyajjunajky ja myadudujkpu sey, netats n'ixy ko myiñ ja tugoymyak uix, ja xuu yukadyaay éxtamu yak wit, yu po'o jyumbijttaay tsapts, du'un éxtamu ne'pyñ,

13 esu madsa'a kya'ay naxkujxy éxtam ja iigu tump kya'ay ma ja kyepy ko myiñ ja mak poj.

14 Du'un ja tsajp ya'ijxtagooy éxtamu neky ko ya'axaatsy. Tugekyu tun kórkuty esu naxwiñudu di'ibu jikymyejyñóty yajwijtsxijttaaydyu.

15 Net yu naxwiñudu ja'ayuty ja ryey ñayyu'tsudu aangóty es maj kaadsóty, ti'igyu mat ja makja'aydyujk, soldaadu wyindsúnuty, yajkutujkpty, yajmuduumbuty esu muduumbuty,

16 es t'anuumadu ja tun kopk esu kaats:

—Nijijtpajtkats uadsuty es yu'tskats kudiibats x'ixut ja di'ibu uñaapy uñaabyajngujxm, es kudiibats xypyaadat ja mak tadyu'unan di'ibu yakaampy ja Borreegu'unk,

17 ja'a ko tu net jya'ty ja maj xuu ma ja tadyu'unan 'yita'añ, ¿es pán mbaat tmamada'aky?

7

Israelitu ja'ayuty di'ibu yajtsaaydyu

1 Oknumts n'ijxy nimajtaxku wiinkpu anklus tyánadu, tu'uk ma xuu pyadsemy, jatu'uk ma xuu tsyi'ity, jatu'uk ma jamboj myiñ, es jatu'uk ma yukpoj myiñ, es tmajtswu'umdu tugekyu rójuty, kudiibu pyójut ya naxwiiñ ma tugekyu aay kepy, es ni ma jikymyejyñ.

2 Nétats n'ijxy jatu'ugu wiinkpu anklus di'ibu miimp mā xuu pyudsemy, mət ja syeyu Dios di'ibu winu xuu winu tiempu ijtp. Tyadu anklus tmuayaxykyeky ja nimajtaxkpu anklus, ja di'ibu Dios tu tmo'oy ja kutujkun es ttuydyunət yu naxwíñudu esu jikymyejyñ, es 'yanmaay:

3 –Katu xytyudyundu yu naxwíñudu esu jikymyejyñ, es ni yu aay kepy. Awixtu extu kots ndsa'ayutnum wyimbokkujxm nidagekyu yu Nindsun'ajtum Diosu myuduumba.

4 Du'un nmadóyuts ko mugo'px ja-justyikxymyajtáxk mil yajtsaaydyu ja israelitu ja'ayuty, ja nimajmajtsk pekyryu ja Israelu tyuamp 'yaats:

5 nimajmajtsk mil yajwinwijtstu ja Judaa tyuamp 'yaats, nimajmajtsk mil ja Rubengu jya'a, nimajmajtsk mil ja Gaadu jya'a,

6 nimajmajtsk mil ja Aseru jya'a, nimajmajtsk mil ja Neftalii jya'a, nimajmajtsk mil ja Manasesu jya'a,

7 nimajmajtsk mil ja Simeongu jya'a, nimajmajtsk mil ja Leví jya'a, nimajmajtsk mil ja Isakaru jya'a,

8 nimajmajtsk mil ja Zabulongu jya'a, nimajmajtsk mil ja Joseeju jya'a, es nan nimajmajtsk mil ja Benjamingu jya'a.

Mayja'ay wyítxaty poop

9 Oknumts n'ijxy tugoymyay ja ja'ay di'ibáty jiky'ajttu mā maygyajpn, mā wiinkpu may ayuk kajxputy, es mā mayñaxwíñudu. Es tamu naty tyánudu uñaaybyajn winduuy mā ja Dios yajkutíky,

es Borreegu'unk wyinduuy, es wyítxaty poop, es tmudattu kyuh'ujótma tuxy'aay.

¹⁰ Es nidugekyu yaxkaktu mak:

Yu nitsokun myiñ mā yu Nindsun'ajtun Dios,
di'ibu uñaary mā uñaaybyajn mā yajkutíky,
es nandu'an myiñ mā yu Borreegu'unk.

¹¹ Nidugekyu ánkusaty wumdaaydyu tanu
juwudity mā ja mujja'aydujk, es mā ja
nimajtaxkra jiky'ajtraty, es mā ja uñaaybyajn
mā Dios yajkutíky. Net ñayjujpuđu naxkujxy
wyinduuy mā Dios yajkutíky, es t'awdattu Dios,

¹² jyunā'andu d'uñ:

¡Wa'an d'uñuty!

Yu awdajtun, muj'ajtun, wijy'ajtun,

ja'aygyudákan, windsu'kun, kutujkun esu
mak'ajtun,

wa'an tugekyu tyadu tja'a'áty yu Nindsun'ajtun
Dios winu xuu winu tiempu.

Wa'an d'uñuty.

¹³ Net nidu'ugu mujja'aydujk xyajtuyats:

—¿Páñudyu dñu tyaadaty di'ibu ak poop ja wyit,
es mañ dñu tsoondñ?

¹⁴ Uj n'adsooyats:

—Windsuñ, mij mnija'ap.

Yu'u 'yadsooy:

—Tyadu d'uñ di'ibu tu dyajnaxtu ja mak ma'ay
tajun, di'ibu tu dyajwa'atstu es tu dyajpoobu ja wyit
mat ja Borreegu'ungu ñe'pyñ.

¹⁵ Paaty 'yittu uñaaybyajn winduuy mā ja Dios ya-
jikutíky, es tmudundu ja Dios xuuñ koots mā tyujk.
Es ja Dios yu'u kwentu'atánudup es 'yítat mā yu'u.

16 Ni na'a kyanaky'ayówut mut ja yuu es ja tudsu, es ni ja xuu kyatsa'ayudut, es ni kya'an'oogut,

17 mut ko yu Borreegu'unk di'ibu ijtp uñaaybyajn windum ma Dios yajkutíky, yu'u kywentu'ajttap éxtum ja byorreegu, es dyajnujxut ma myuxy ja nuu di'ibu yajkupy ja jiky'ajtan. Es ja Dios yajtátsxudut tugekyu ja wyinnuu.

8

Myujxutujkpu sey

1 Ko ja Borreegu'unk dyajnuajky ja myujxutujkpu sey ma ja neky, ta du'auñu 'yamoondaay tsajpótm éxtum kujm ooru.

2 Nétats n'ijxyu tadu jxutujkpu anklus di'ibu tanaaydyu Dios windum. Yu'ujty yajmoodyu kajt'u'ugtu trompetu.

3 Oknum myiñ jatu'ugu anklus mut tu'ugu ooru juunxijn. Ta tyunaay artal winduuy. Ta yajmooy mayu poom es yajpoomjókat es ttukwindsu'ugut mut ja kyajxtákan di'ibátu Diosu jya'ayuty, ma ja ooru artal di'ibu ijtp uñaaybyajn winduuy ma Dios yajkutíky.

4 Es ja poom jok, ti'igyu mut ja kyajxtákan di'ibátu ja Diosu jya'ayuty, pyatuku ma Dios 'yity.

5 Ta ja anklus ttukko'oju ja juunxijn mut ja jambajk ma ja artal, es tjubijpe'ky naxwiñ. Net myiñ ja anaa jadsuk esu ujx.

Jxutujkpu trompetu

6 Ta ja jxutujkpu anklus ñayjyujp'ijxudu es ttukxu'uxa'andu ja trompétuty.

⁷ Ta ja myatu'ukru anklus ttukxuxy ja trompetu. Ta oj myiñ ja tatsn, janya'ank tuktaku mut ja ne'pyñ, es kya'ay naxwiñ. Ta tyooy tuk peky ja naxwiñudu di'ibu wa'x tuguk peky, mut nandu'un tuk peky ja aay kepy di'ibu nandu'un wa'x tuguk peky. Es nan tyooy tugekyu tsuxk muyu.

⁸ Ta ja myumajtskru anklus ttukxuxy ja trompetu. Ta yajjubijpe'ky jikymyejyñoty éxtam tu'ugu muj kopk di'ibu winya'amp mut ja juun. Tuk peky ja jikymyejyñ di'ibu wa'x tuguk peky jyumbijty ne'pyñ.

⁹ Es tuk peky 'yo'ktu di'ibu wa'x tuguk peky di'ibu naty tsunaaydyup jikymyejyñoty, es tuk peky tyagooy ja di'ibu wa'x tuguk peky ja barku.

¹⁰ Ta ja myudugukru anklus ttukxuxy ja trompetu. Ta oj kya'ay tu'ugu muj madsa'a tsajpótmadu, jantsy winya'amp kya'ay ma tuk peky ja mujnuu di'ibu wa'x tuguk peky, es ma nuu myuxy.

¹¹ Ja madsa'a ja'a txu'ajty Ta'am. Es tuk peky ja nuu di'ibu wa'x tuguk peky jyumbijty ta'am. May ja ja'ay 'yo'ktu mut yu'ugyujxmu tadu nuu.

¹² Ta ja myumajtaxkru anklus ttukxuxy ja trompetu. Ta oj ñaywya'xyty tuguk peky ja xu, ja po'o es ja madsa'ajty. Net tuk peky ja xu, ja po'o es ja madsa'a oj jyumbity koots. Paaty xuñ myakwingoodsu taxk oorū es nandu'un koots myakwingoodsu taxk oorū.

¹³ Nétats n'ijxy tu'ugu witsn kyaagadity tsajwinm. Es nmadooyats ko muk ya'axy, es jyuna'añ:

—¡Ay! ¡Ay! ¡Ay! Puroobu yu naxwiñudu ja'ayty ko jatugukru anklus t'aktukxu'uxtut ja trompétaty.

9

1 Ta ja myumugoxkpu anklas ttukxuxy ja trompetu. Nétats n'ijxy tu'ugu madsa'a di'ibu ka'a naxwiiñ. Tadu madsa'a yajmooy ja kuk jut yawatsn.

2 Net ja madsa'a dya'awatsy ja kuk jut, es jap jyantsypyudseemy ja jok éxtam ma tu'ugu maj jorna. Esu tadu jok yu'u yajwingoodsu ja xu, es kyoodsadyaay tugekyu ja tsajwinmudu it.

3 Es ma tadu jok pyudsuumdu mu'u es ñawyaxtaayudu naxwiiñ. Esu tadu mu'u yajtuk'ana'amdu es ttápat ja ja'ayuty éxtam 'yadu'utstu jaybyu'uk,

4 yajtuk'ane'emy es kudiibu dyajwindugoyut ja aay ujts, ni ja muiy es ni ja kepy, yu'uy je'eyu tyárup ja ja'ayuty di'ibu kyaj yajtsaaydyu wyim-bokkujxy mat ja Diosu syeyu.

5 Per kyaj yajtuknipejky es dya'oogut, je'eyu dya'ayówat mugoxk po'o. Ko tyipy, du'un myúkaty éxtam ko ja ja'ayuty tyápu jaybyu'uk.

6 Ma tadu tiempu ja'ayuty jyantsyjya'oogandu, per kyaj mbaat ni wi'ix tsoo.

7 Ja mu'ujuty du'un kyuxu'uktu éxtamu kwaay di'ibu tu ja'ay twu'unda'ay es dyajnjxa'añ tsiptu-umbu. Yu kyabajk nandu'un kyaxe'eky tmudaty éxtamu oorú koronú, esu wyiin jyjip du'un éxtamu ja'ayun.

8 Es yu wyaay du'un tmudaty éxtamu toxytyjku wyaay, esu tyuts du'un éxtamu kaadúts.

9 Yu ñini'x du'un jyuunuty éxtam tmudaty pu-jxn. Es ko kyaagadity, yu kyakn du'un jyuna'añ éxtam ko yu maygyarru 'yamu'uy ko ñjxtu tsiptu-umbu.

10 Yu pyi'ixy du'un éxtumu jaybyu'uk mat ja tyujpn, es mat yu'u dya''ayoy ja ja'ay mugoxk po'o.

11 Tadu mu'u tmudattu tu'ugu wyindsún, es yu'u du'un ja ka'oybyu anklus di'ibu windsun'ajtp ma ja kuk jut. Tyadu ka'oybyu anklus txu'aty ebreeu ayuk Abadonk es grieegu ayuk Apolyonk, di'ibu 'yandijpy yajkutugeebyu.

12 Tu ñaxy tu'uk ja muk ayo'on, per tugoy'ajtp jamajtsk.

13 Ta ja myududujkpu anklus ttukxuxy ja trompetu. Nétats nmadooy éxtum pán kyajxy ma ja oorú artal di'ibu ijtp Dios windum,

14 es t'anumu ja myududujkpu anklus:

—Mugaju tadu nimajtáxkpu anklus di'ibu ijtp tsimy Eufrates majnub'u'ay.

15 Es du'un oj yajnasmásudu tadu nimajtáxkpu anklus di'ibu naty tu yajjajp'ixy ma tadu oorú, xuu, po'o esu jamajt, es dya'oogut tuk peky ja ja'ayuty di'ibu wa'x tuguk peky.

16 Es nmadooyuts nu'un ñiwínuty ja soldaadu kwaaygyujxyuty, ja'a nidugékyuty majtsk mugo'px miyonk.

17 Es n'ijxyuts ijxma'tungyujxm ja di'ibu tyuk'uñaaydyur ja kwaay tmudattu kyaatsykyujxy ak pujxn, tuguk kolor: tsaps, azul es pu'ts. Es ja kwaayuty tmudattu kyubajk éxtumu kaa, es ma 'yaa pyudsemy ja junya'ank, jok esu azufrú.

18 Ja tuk pekyru ja'ayuty di'ibu wa'x tuguk peky 'yo'ktaaydyu mudu tadu junya'ank, jok esu azufrú, di'ibu pudsuum ma tadu kwaayu 'yaa.

19 Mat ko tadu kwaayu myuk'ajtan tmudaty ma yu 'yaa es ma yu pyi'ixy. Pes yu pyi'ixyuty du'un

kyux'e'eky éxtam awa'andsa'añ mudu kyubajk. Es yu'u mat dyajtsayúty ja ja'ayuty.

²⁰ Per di'ibu akwu'umdu ja ja'ayuty di'ibu kyaj 'yo'ktu mudu tadu ayo'on, nan kyaj tmastuttu es t'awdátut ja ka'oybyu es nandu'un ja agojwinnáx di'ibu oorú, platu, bronsu, tsaa, kepy, di'ibu ni na'a mbaat kya'ixy es kyamadoy, es ni na'a mbaat kyayo'oy.

²¹ Esu tadu ja'ayuty ni je'eyu tkamastuttu ja brujua'ajtun, mu'induunk esu ma'tsk.

10

Anklus mat tu'ugu nekypyity

¹ Oknum n'ijxyats jatu'ugu muk anklus di'ibu kudakp tsajpótm, abity mat ja yoots. Es kyubajkkujxy tmudaty ja i'tsy. Yu wyiin jyup jyantsytye'xy éxtam xuu, esu tyeky du'un kyux'e'eky éxtam majtsku pilaar di'ibu winya'amp.

² Es kyua'ujóty tmudaty tu'ugu nekypyity. Es trujtáky ja 'yaga'añdyéky ma yu jikymyejyñ, esu 'yanajñdyéky trujtáky ma naxwíñdu.

³ Net kyajxkéky muk éxtam tu'ugu kaa myu'uy. Es ko du'un yaxkeky, ta ja juxtujkrú anaa kyajxtu.

⁴ Nétats uj njaja'ayañ éxtam ja anaa jyunañ. Per tats nmadooy xymyugajxyats tsajpótm, es xy'anuumats:

—Katu xykuxja'ay di'ibu ja anaa tu tkajxy. Madat ayu'udsyu mjodoty mwinma'añóty.

⁵ Nétats n'ijxy ja anklus di'ibu naty tu ñaxwa'aky ma ja jikymyejyñ es ma ja nax, es tkone'ky ja 'yaga'añgyu'u,

⁶ es jyunañ:

—Dios di'ibu jiky'ajtp winu xuu winu tiempu, es yajkoj ja tsajp, naxwíñadu, jikymyejyñ, es tugekyu di'ibu jaa'ajtp ma yu'u, yu'uts ndestiigu'ajtypyats ko tui'ajtan yu'u di'ibu tyam n'anmaaydyur. Dios kyaj ñakyjyaka'añ ma tkuydyuna'añ ja di'ibu wyandak.

⁷ Per ko ja myujxtojkrü anklus ttukxu'uxa'añ ja trompetu, tu naty tyuñ jyatyaty di'ibu Dios kyaj dyajnija'aju ma ja ja'ayaty, éxtum jékyur t'awa'anadu ja myuduumbaty, ja kyugajxpraty.

⁸ Net di'ibudsu naty tu xy'okmugajxru tsajpótm, jatugok xymyugajxyuts, es xy'anmaayuts:

—Nujx axaju tadu nekyppyity di'ibu myudajtypy ja anklus kyuhjóty.

⁹ Nétuts nninejxy ja anklus, es n'amdooyuts esuts xymyo'oyut ja nekyppyity. Tats ja'a xy'adsooy:

—Tyaa, mats, ju'x. Ma m'aa xyjáwut pa'ak éxtumu seeru pa'ak, per mjodoty jyambítat ta'am.

¹⁰ Nétuts n'axaju ja nekyppyity, es oj nje'xyuts. Es n'ajjotyuts nja'aju pa'ak éxtumu seeru pa'ak, per kots njm'xtaay, net jyambijty ta'am njodótyuts.

¹¹ Nétuts xy'anmaay:

—Mgajxwa'xur ja Diosu 'yayuk jatugok di'ibu pátur púnuty jiky'ajttur ma maygyajrn, ma mayñaxwíñadu, ma wiinkru may ayuk kajxpraty, es ma mayryéuty.

11

¹ Nétuts xymyooydyu tu'ugu tsajkápyñ di'ibu du'un éxtumu kijxn, es xy'anmaaydyuts:

—Nujx es xykyijxut ja Diosu tsyajptujk esu 'yartal, es madsyow naak jap di'ibu Dios awdajttur.

2 Per katü xykyijxy ja tsajtük tujä'a, mut ko tü yajküyáky mut ja naxwíñüdü di'ibu kyaj 'yisraelítuty. Es yu'ujuty tyuktaanán tyukwä'agándup justyikxymyajtsk po'o ja Jerusalén kajpn.

3 Esats uj ngáxup majtskü ndestiiguts, u'xpu witxu, es yu'üdsu n'ayuk kyajxwä'xup majmajtsk mugo'px jatugü'px xuu.

4 Tyädu majtskü testiigu yu'u dü'un ja majtskü oliivus kepy es ja majtskü kandaleeru di'ibu ijtp Dios windum.

5 Pün ja pün tyuna'anüdü axuuk, yu'ujuty yajpüdsümdup ja jünya'ank mä 'yaa, es tno'ktä'ayut nidugekyu ja myüdsip. Esu dü'un 'yooktut oytyim pünuty di'ibu tunánup axuuk.

6 Tyädu testiiguty myüdjttup ja muk'ajtun es dya''adúkat ja tsajp küdiibu tyu'ujut ja tiempu mä tkajxwä'xüdü ja Diosu 'yayuk. Es nan myüdjttup ja muk'ajtun esu nüü dyajjumbítut ne'pyñ, es dya''ayówdut ja naxwíñüdü ja'ayuty mut kanak naxu ayo'on naak ok yu'u ttsoktu.

7 Per ko naty tü tkajxwä'xtä'aydyu ja Diosu 'yayuk, net ja axuk jüyujk di'ibu püdsümp mä ja kük jut tmütsiptuna'añ yu nimajtskü testiiguty, esu axuk jüyujk myada'aga'añ es ya'oogüdü,

8 es ja ñini'x wyu'amut tu'ugijky mä tadü kajpn mä kyruuzpejty ja Nindsun'ajtüm. Es mut ko yu kugajpnuty jyantsymüjrojruja'ay'áttu, yajxüyejky Sodomu es nandü'un Ejiptu.

9 Es tüguk xuu jakujm t'ixtut ja ja'ay pünuty jiky'ajttup mä maygyajpn, mä may ayuk kajxpuuty, es mä mayñaxwíñüdü, es kyaj ñigutíkyuty dyaj-naxtüküdü tadü o'kruty.

10 Nidugekyu naxwíñudu ja'ay xyondakta'ayut mat yu'uguyjxmu 'yo'kən, es jyantsyñayjyáwudut jotkujk, extu naydyuknigáxudup ja may'aty nixim niyam mat ko tadu majtskpu Diosu kyugajxpu tu jyantsyua"ayóyuty.

11 Per ko ñajxy tuguk xuu jakujm, Dios yajjikyrujk es dyajpude'ky jatugok. Es nidugekyu di'ibáty ijxudu jyantsyñay'adsu'kudyaayudu.

12 Net majtsk ja testiiguty tmudoodu kyajxy muk tsajpótm, es jyuna'añ:

—¡Ku'ttu yam!

Ta pyatujkudu tsajpótm yoodsóty, es yu myudsíruty 'yijxudu.

13 Netyu myiñ ja muk ujx, es tyugooy tuk peky ja kajpn di'ibu wa'x majk peky. Es juxtujk mil ja ja'ayuty 'yo'ktu mat ja ujx. Es nu'un ja ja'ayuty 'yaknadujku mat ja tsu'ugu t'awdajttu ja Dios.

14 Du'un jyajty ja myumajtsk ok nibudu'uk ja ayo'on. Per tim tsojk myina'añ ja myudugukpu.

Myujxxtujkpu trompetu yajtukxu'uxy

15 Ja myujxxtujkpu anklus ttukxuxy ja trompetu.

Net yajmudooy kajxy muk tsajpótm, es jyuna'añ:

Tyamu netu Nindsun'ajtum Dios esu Kyristu

tu dyajkutujksooná'andu naxwíñ,

es yajkutuka'añ winu xuu winu tiempu.

16 Net ja ni'i'px majtáxkpu mujja'aydujk di'ibu naty uñaayduup uñaaybyajno'ty Dios windum, ñayjyujpudu es t'awdajttu Dios,

17 es jyuna'andu:

Windsun Dios di'ibu tugekyu muk'ajtan

mmudajtypy,

mijtsu du'un m'ijt, es mijts du'un m'ijtp.

Nja'aygyudákyryuts mij ko tɛ xyajtsonda'aky mya-
jkuťky.

18 Yu naxwíñdu ja'ayuty ajkudɛp mut mij.

Per tɛ jya'ty ja xuu ma mij xytyukkumadówat.

Es nandu'an tɛ net tpaaty

ma ja o'krɛty xypyayo'oya'andu

es xyajjambita'añ oy ja mmaduumbuty

di'ibu tɛ m'ayuk tkajxwa'xtɛ,

es nidugekyu mja'ayuty, muj mutsk,

di'ibu mij m'awdajtɛɛp,

es tɛ net tpaaty ma mij xyajtɛgoya'añ ja di'ibáty
yajma'ttɛp ja naxwíñdu.

19 Net 'yawatsy ja Diosu tsyajptɛjk di'ibu
tsajpótm, es kyuxe'ky tsajptɛgóty ja kaaxu ma
'yity ja kajxy'átyryu di'ibu Dios tyuun mɛdu jya'ay.
Ta myiñ ja muk ujx, anaa jɛdsúkuty esu muk
tɛtsnduu.

12

Toxytyujk esu sarpyentu

1 Es net kyuxe'ky tsajpótm tu'ugu muj
ijxwu'amɛn: tu'ugu toxytyujk mut ja wyit éxtɛmu
xuu tye'xy, es tyekyryatkɛ'uy du'an kyuxe'eky
éxtɛmu po'o, es kyubajkkɛjxm tmɛdaty ja koronu
mut majmajtskɛ mɛdsa'a.

2 Tyadu toxytyujk u'unkmɛdu naty, es ya'axy
mut ja pɛjkɛn, ja'a ko ayoop mut ko dyajja'ta'añ ja
maxu'unk.

3 Net kyuxe'ky tsajpótm jatu'ugu muj
ijxwu'amɛn: tu'ugu sarpyentu di'ibu muj es tsapts,
es jɛxtujkɛ kyubajk es majkɛ wyaj, es mut ja
koronu ma tu'uk tu'ugu kyubajk.

4 Yu pyi'ixy ttukrajudojte'ky tuk peky ja madsa'a di'ibu wa'x tuguk peky. Ta tkujubijpnajxy naxwiiñ. Tyadu sarpyentu wya'kwu'amu ma ja toxytyujk di'ibu naty yajja'taampy ja maxu'unk, es tjuna'añ ja maxu'unk jantsy netyu ko jya'tat.

5 Ja toxytyujk dyajjajty tu'ugu u'ungu'unk yedyujk di'ibu yajkutukaamp mut ja pyujndajk ma tugekyu naxwiiñudu. Net ja 'yu'unk yajrjuk es yajmnejxy ma Dios es ja uñaaybyajn ma yajkutiky.

6 Es ja toxytyujk oj kyaknu ma muj it, ma naty ja Dios tu tyuknibujtaagaty tu'ugu lugaar. Es jap yajmo'oyut ja kya'ay 'yukun majmajtsk mugo'px jatug'px xu.

7 Net ja tsip tyuunu tsajpótm: ja Migel es ja 'yanklus tsiptuundu mut ja sarpyentu es mut ja sarpyentu 'yanklus.

8 Per kyajyumu myadaktu ja sarpyentu esu 'yanklus, kyaj ñakyyajna'ijxy ja sarpyentu esu 'yanklusaty 'yitat tsajpótm.

9 Du'un oj yajkujubijpnáxyu tadu sarpyentu, di'ibu 'yandijpy mujku'ugópk es Satanás, di'ibu wyin'i'impny nidugekyu ja naxwiiñudu ja'ay. Ta naxwiiñ yajkujubijpnajx mut ja 'yanklusaty.

10 Nétats nmudooy kajxy muk tsajpótm, es jyuna'añ:

—Tu jya'ty ja Diosu ñitsokun, myuk'ajtan esu kyutujkun. Nan ana'amnubu net ja Diosu Kyristu, es tu yajkujubijpnáxy tsajpótm ja di'ibu ñi'u'unup ja nmugu'uk'ajtam. Xuñ koots tm'uñañ Nindsun'ajtam Dios.

11 Yu nmugu'uk'ajtam tu tmumada'aktu mut yu'ugyujxmu Borreegu'ungu ñe'pyñ, mut ja 'yayuk es mut ja tyu'ajtan di'ibu tu yajkajxwa'xy. Pes

kyaj tjujptsu'kudu 'yo'kan, ni'igu tmudundu Dios oytyim'ooktat.

12 Paaty xonda'aktu miidsaty di'ibu ijttap tsajpótm. Per puroobu miidsaty di'ibu jiky'ajttap naxwiiñ es jikymyejyñóty, mat ko ja mujku'ugórk tu mnijunákudu awa'an es ñija'ap ko tyimpatyru du'en ja tiempu.

13 Ko ja sarpyentu naty tu yajkujubijpnáxy naxwiiñ, ta tjaya'ayowáñ ja toxytyujk di'ibu naty tu tpaaty ja maxu'unk.

14 Per ja toxytyujk yajmooy majtsku kyakn éxtam tu'ugu muj witsnu jya'a, es mbaat kyaagudíty ma ja muj it. Jap wya'amut tuguk jumajt jakujm, es yajmo'oyut ja kya'ay 'yukan, es kudiibu mbaat wi'ix 'yadu'utsy ja sarpyentu.

15 Ja sarpyentu t'u'tsy ja nuu, es oj dyajmajnuagojy es jyu'udut ja toxytyujk.

16 Per yu naxwiñudu pyudujku ja toxytyujk, awats ja naxwiñudu es t'uktaay ja majnuu di'ibu naty ja sarpyentu tu t'u'utsy.

17 Es mudu taadu ja sarpyentu ttukjot'ambejky ja toxytyujk. Ta oj ñejxy tsiptuumbu mat ja toxytyujku tyump 'yaats di'ibu akwu'umdu, ja'a njuna'anam di'ibu pyaduundur ja Diosu 'yana'amun es tranujxtu ja Jesukristu 'yuxrujkan. Es ja sarpyentu tyunaay pu'ujótm jikymyejyñbyu'aay.

13

Nimajtsku axuk juyujk

1 Esats n'ijxy jikymyejyñóty pyudsemy tu'ugu axuk juyujk di'ibu myudajtyru jaxtujku kyubajk

es majku wyaj. Es tu'uk tu'ugu wyaj tmdaty ja koronu. Es ma yu kyubajkuty tmdaty tu'uk tu'uk kaxja'ay ja xuyujuty di'ibu Dios myadugeery.

² Tyadu axuk juyuk di'ibuts n'ijx, du'un kyuxe'ky ja nini'x éxtumu kuxyubyajy, esu tyeky éxtumu osu, esu 'yaa éxtumu kaa. Yu sarpyentu yu'u mooyu ja myak'ajtun esu kyutujkun es 'yana'amut.

³ Nidu'uguty ja axuk juyuku kyubajk, du'un éxtum jyawu tmdajty tu'ugu maj tsayut di'ibu ya'oogudup. Per ja tsayut oj 'yaguda'aky. Es ja naxwíñudu ja'ayuty du'añu jyantsywyu'umadyaadyu es tranujxtu ja axuk juyuk.

⁴ Es nidugekyu ja'ay t'awdajttu ja sarpyentu mut ko tu tmo'oy ja kyutujkun ja axuk juyuk. Es t'awdajttu nandu'un ja axuk juyuk, jyuna'andu:

—¿Pánu du'un éxtumu tyadu axuk juyuk?, ¿es pánu mbaat mut tsyiptún?

⁵ Es ja sarpyentu yajmooy ja tu'u es ñaymyajpajta'agudut esu Dios tmagajxtugóyut. Nandu'un yajmooy ja tu'u es 'yana'amut justyikxymyajtsk po'o.

⁶ Es du'un tmagajxtugooy ja Dios es twin'ubab twingajxpátu ma tsyuuñu es di'ibáty ijttap tsajpótm.

⁷ Nandu'un yajmooy es tsyiptúnut mut ja Diosu jya'ayuty, extu tmamadaktu, es yajmooy ja kutujkun ma tugekyu kajpnaty, ma tugekyu ayuk kajxputy, es ma tugekyu naxwíñudu.

⁸ Es nidugekyu ja'ayuty t'awdajtta'ayudu tadu axuk juyuk, ja'a njuna'anum ja di'ibáty kyajpu xyuu 'yity kaxja'ay ma ja ñeky ja Borreegu'unk

di'ibu Dios yajk windsu'kun. Esu tadu neky tmdaty kaxja'ay extu ma naty kyajnumu naxwíñudu kyojy, ja xyuu nidugekyu di'ibáty myudajttup ja jiky'ajtun winu xuu winu tiempu.

⁹ Di'ibu mādoodup, wa'an tjaygyúkuđu.

¹⁰ Di'ibu yajmunajxándup tsimy, tsimy yajmunajxtat, es di'ibu oogándup madu espaadu, madu espaadu 'yooktat. Paaty pánaty ijtup ja Diosu jya'ay, wa'an muk aa muk jot dyajnáxtu pan ti ayo'on tukkadákuđu, es du'añum tmabáktat ja Dios.

¹¹ Oknumts n'ijxy pyudsemy naaxóty jatu'ugu axuk juyujk, tmdaty majtsku wyaj éxtum ja borreegu, es du'un jyuna'añ éxtumu sarpyentu,

¹² es tmdaty tugekyu kyutujkun ja jawyiimbu axuk juyujk, es yu'u tmuđúñ. Es du'un ttuñ esu naxwíñudu ja'ayaty 'yawdátudat ja jawyiimbu axuk juyujk di'ibu yajtsók ja muj tsayut.

¹³ Nandu'un ttuuñ ja ijxwu'amun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtun, extu yajkadákyu ja jnyu'ank tsajpótm ja'ay wyinduuy,

¹⁴ es du'un twin'uuñ ja naxwíñudu ja'ayaty mut ja muj'ajtun di'ibu ja jawyiimbu axuk juyujk tuktuunup. Es yajtuk'ane'emy es dyajnikojtu'uttat tu'ugu awinnax es twindsu'ugudat ja jawyiimbu axuk juyujk di'ibu jyayajtsayujt madu espaadu es 'yakjiky'ajty.

¹⁵ Es ja myumajtskpu axuk juyujk yajmooy ja kutujkun es tmo'oyut ja jyiky'ajtanu tadu awinnax es dyajkajxut, es extu dya'oogut di'ibáty kyaj 'yawdátuyty.

¹⁶ Esu tadu myumajtskpu axuk juyujk tyukkuwa'anu es nidugekyu muj mutsk,

mukja'ay esu ayoobu ja'ayuty, muduumbuty esu yajmuduumbuty, yajtsa'ayut ma 'yaga'añgyu'u o ma wyimbok.

¹⁷ Es du'un ni pún mbaat kyajuy kyateegyuty pun kyaj tmdaty ja seyü, ja'a njuna'anum pun kyaj tsya'ayuty mat ja xyüü o ja ñumbru ja jawyiimbu axuk juyujk.

¹⁸ Tyaadu yu'u tsojkur ja jaygyujkun. Es di'ibaty kuwiy mbaat tñijawüdu di'ibu 'yandijpy yu ñumbru tadu axuk juyujk, mat ko yu ñumbru ja'a 'yandijpy ja xyüü tu'ugu yedyujk. Yu ñumbru ja'a tdujk mugo'px jatügu'px tdujk.

14

Mugo'px jajustyikxymyajtáx mil ja'ayuty di'ibu üdüp

¹ Oknumts n'ijxy ja Borreegu'unk ko naty jam tyanu ma Syon Kopk. Jam naty müüt mugo'px jajustyikxymyajtáx mil ja ja'ayuty di'ibu naty tsa'ay wyimbokkujxy mat ja syeyu ja Borreegu'unk esu Dios Teety.

² Es nmüdooyuts tsajwínm jyuna'añ éxtümü nüüdáx 'yüütsy pyümimy, es éxtümü anaa muk ya'axy, du'un éxtümü may arpu koobu kyowüdu.

³ Es t'üwüdü jembyu üy uñaaybyajn winduuy ma Dios yajkutíky es ma nimajtáxkpu jiky'ajtpaty es ma ja müjja'aydujk. Ni pún mbaat tkajaty tadu üy, ja'ayu je'eyu tadu mugo'px jajustyikxymyajtáx mil di'ibu oj ñitso'oktu naxwiiñ.

⁴ Yu'u du'unuty di'ibu tsuj yajxón tu jya'ay'áttu, di'ibu nayyajwa'ats'ajtüdüp éxtümü kixyüdo'oxyuty, es tranüjxtu ja Borreegu'unk

oytyim maaty ñejxy. Yu'u du'unuty oj ñitso'oktu ma naxwíñudu ja'ay es ijttup éxtam ja tump di'ibu jawyiin tump'ajtp es yajtukmuyóxy ja Dios es Borreegu'unk.

⁵ Ni na'a oj kya'anda'aktu, ja'a ko wa'ats ja'ayuty yu'u.

Di'ibu kyajxtup ja nidugukpu anklus

⁶ Nétats n'ijxy jatu'ugu anklus kyaagudíty tsajpótm, es tmdaty ja oybyu ayuk di'ibu winu xu winu tiempu wu'ump, es yajkajxwa'xut ma tugekyu nax kajpn, ma tugekyu naxwíñudu, es ma tugekyu wiinkpu ayuk kajxpu.

⁷ Es jyuna'añ jantsy muk:

—Windsu'ugudu Dios es awdattu, mut ko tu net jya'ty ja oorú ma net tpayo'oya'añ ja naxwíñudu ja'ayuty. Awdattu di'ibu yajkoj ja tsajp, naxwíñudu, jikymyejyñ, es ma nuu myuxy.

⁸ Es ja mymajtskpu anklus tpanejxy ja jawyi-imbú anklus, es jyuna'añ:

—Tu net, tu net jyijtta'ay ja Babiloñ nu kajpn di'ibu nidugekyu naxwíñudu ja'ayuty tu dyajtagóy mut ja 'yaxuk tu'unu, éxtam ko pán dyajmi'igyuty ja myugu'uk.

⁹ Es ja mydugukpu anklus tpanejxy ja jawyi-imbú nimajtsk, es jyuna'añ muk:

—Pun ja pán t'awdaty tu adu axuk jayujk, es pán nayyajkup yajtsa'ayut wyimbokkujxy o ma ky'u,

¹⁰ Dios jantsy tukkumódowudup muk ma ja lugaar mudu azufu janya'ank di'ibu yajtukujp'ijxp, ma 'yayówdut Diosu 'yanklus wyinduuy es Borreegu'unk wyinduuy.

11 Ja juun di'ibu tsa'ayudap, ja'a yajrudu'ugap ja jok winu xuu winu tiempu. Ja'a njana'anum ko yajtukkumadowa'añ winu xuu winu tiempu nidugekyu di'ibáty 'yawdajttap ja axuk juyujk, o ja 'yawinnax, o ko tu yajtsa'aydyu mat ja syeyu.

12 Wa'an yu'u dyajjotkujku ja Diosu jya'ay es tmadánudut ma'xtujkan maut oytyim ti ayo'onaty, ja'a di'ibu kyuydyuundap ja Diosu 'yana'amun es oy tmadundu ja Jesús.

13 Nétats nmadooy tsajpótm, es xy'anmaayuts:

—Kaxja'ayu tyaadu: “Jotkujk di'ibu tyam o'ktap es di'ibu óknun oogaamp ja'aguyjxm ko tmabuktu ja Nindsun'ajtum.” Ja Espiritu Santu du'un jyuña'añ: “Tay'ajtan ko yu'ujaty jyotkujkuty, mat ko jabaadu du'un myuk'ayoy es tyuñ. Dios mo'oyudap ja pyo'xtákn es myay'ata'añaty mat ko oy tu tmaduñ naxwiiñ.”

Ja'ay yajpayo'oydyu

14 Nétats n'ijxy tu'ugu poop nima'a. Jam 'yu'uñu ma' tadu nima'a kyuxe'eky éxtum ja Naxwíñudu Ja'aydyu Kyudunaabyu. Jam tmadaty kyubajkkujxm tu'ugu oorun, es tkakápyuty tu'ugu mmydsyujkn jantsy jujp.

15 Ta pyudseemy tsajptugóty jatu'ugu anklus, es mak tmugajxy di'ibu uñaapy nima'agujxm:

—Tu net tpaaty ja oorun. Yajrudu'uk ja mbujta'aky madu tadu mmydsyujkn, mat ko tu tsya'amy ja naxwíñudu pyujta'aky.

16 Ta ja di'ibu naty uñaapy nima'agujxm, ttsujk-mijky ja naxwíñudu pyujta'aky.

17 Ta pyudseemy jatu'ugm anklus ma ja tsajptujk tsajpótm, tmunejxy nandu'un tu'ugm myuudsuyjkn jantsy jajp.

18 Ta pyudseemy jatu'ugm anklus ma ja artal di'ibm jam kywentu'ajtypy ja jmn, es muk dyaxm ja di'ibm myudajtypy ja myuudsuyjkn jajppm, es t'anmm:

—Mut ja mmuudsuyjkn tsujkmúk ja naxwíñdm yuuvm, mut ko t tsya'amy.

19 Ta ja anklus dyajmijky ja uvm ma ja naxwíñdm. Ta tniko'obejty es twinma'adsa'añ. Ja'a tyaadm 'yandijpy ja muk tsaaetsytyu'unm di'ibm Dios yakaampy.

20 Ja uvm oj yajwinma'atsy kajpnba'ay. Es ma ya'ama'tsm pyudseemy ja ne'pyñ tuk metrm jakujm kyjxmty es pyue'ky tuguk mago'px mil metrm.

15

Anklusaty mut ja jxxtujkrm ayo'on

1 N'ijxyuts tsajpótm jatu'ugm mñ ijxwm'amn di'ibm ja'ay du'ññ yajwe'empy. N'ijxyuts jxxtujkm anklus mut jxxtujkm óknmbm ayo'on. Es madm tadm jxxtujkrm ayo'on kyjxta'ay ja Diosm 'yajkm.

2 N'ijxyuts nandu'un éxtm kyxe'eky tu'ugm jikymyejyñ, éxtmm viidrm tuktkm mut ja jny'a'ank. Es n'ijxyuts nandu'un ja di'ibm myamadaktm ja axuk juyjk mut ko kyaj t'awdajttm ja 'yawinnax es kyaj tkurujktm ja syeym. Tam naty yu'ujty tyánm jikymyejyñgyjxm, es tmadaty ja 'yarm di'ibm naty Dios t myo'oydm,

3 es t'wdm ja Moisesm 'ym, ja Diosm myduumbm, es ja Borreegu'ungm 'ym. Es du'un 'ywdm:

Windsun Dios di'ibu tugekyu mak'ajtun
myadajtypy,
jyantsymyujaty es jyantsy'oy jyantsytsyujaty
di'ibu mdiimpy.

Mij myajkutujkp madu tuy'ajtun,
mij myajkutijkyu nidugekyu naxwíñadu ja'ay.
4 Nindsun'ajtam, ¿pún mgawindsu'ugudup, pún
mga'awdátudup?

Mut ko mijtsu dun je'eyu di'ibu wa'ats,
paaty nidugekyu naxwíñadu ja'ayu myíndut
ma mij es m'awdátudut,
mut ko tu t'ixtu ko tuy'ajtun tugekyu di'ibu mij
mdiimpy.

5 Oknamts n'ijxy jam tsajpótm 'yawa'atsy ja
tsajptujk, ja Diosu tyujk.

6 Jap tsajptugóty pyudsuumdu tadu jaxtujkpu
anklas di'ibu myunejxyu ja jaxtujkpu ayo'on, es
wa'ats poop ja wyit es jyantsytye'xy, es tmadaty ja
'yooru kaatsywyuun di'ibu maj ja 'yok.

7 Net nidu'ugu nimajtaxkpu jiky'ajtpaty di'ibu
ijttap Dios windum, y'u myooyu kajktu'ugu
anklas oorú tsim nidu'ugáty ujs mut ja mak
tuydyu'unun di'ibu yajkyu ja Dios di'ibu ijtrum
winu xuu winu tiempu.

8 Es ja tsajptujk 'yujtspejty mut ja jok di'ibu mi-
imp ma ja Diosu myuj'ajtun es ja myak'ajtun. Es
ni pún mbaat oj kyatuku extu ko kuyjtaayñum
ja jaxtujkpu ayo'on di'ibu myunajxtap ja jaxtujkpu
ánklusaty.

16

Ayo'ondsím

¹ Nétuts nmudooy pyudsemy ja kajxy tsajptugóty di'ibu tyuk'ane'empy ja jaxtujkra anklus:

—Najxtu es tuktaamdu'uttu ja jaxtujkra tsim di'ibu myudajtypy ja muk taydyu'unun di'ibu Dios yajkyry naxwiiñ.

² Ja jawyimbua anklus oj ñejxy. Ta ttuktaamdúty ja tsyim naxwiiñ. Net pyudseemy ja muk pu'uts ñikujxmuty di'ibu muk jantsy pajkr ma nidagekyu di'ibáty myudajttap ja axuk juyukú syeyu es di'ibáty nandu'an 'yawdajttap ja awinnax.

³ Net ja myumajtskra anklus ttuktaamdúty ja tsyim jikymyejyñóty. Ta ja jikymyejyñ jyumbijty éxtumu ne'pyñ, du'an éxtumu o'kra ne'pyñ. Ta 'yo'ktaaydyu nidagekyu di'ibu jiky'ajttap jikymyejyñóty.

⁴ Ja myudagukra anklus ttuktaamdúty ja tsyim majatyu mujnuu es majatyu nuu myuxy. Ta jyumbijttaay ne'pyñ.

⁵ Nétuts nmudooy ja anklus jyuna'añ:

—Dios, mijts m'ijt es mijts m'ijtram. Wa'ats mij. Mdiimpy ja tay'ajtan es du'an xytyukkumódowut,

⁶ mat ko ttuktaam tuk'yojktu miju m'ayuk kajxwá'xru ñe'pyñ, es miju mja'ayuty. Es tyam mij xytyuk'iiky ja ne'pyñ. Pes du'an ñitúkuu.

⁷ Nétuts nmudooy nandu'an kyajxy extu ma ar-tal, es jyuna'añ:

—Oyu du'an, Windsún Dios di'ibu tugekyu muk'ajtan myudajtypy. Tu xupyayo'oy yajxon mat ja tay'ajtan.

⁸ Ja myumajtáxkra anklus ttuktaamdúty ja tsyim ma ja xuu. Es mat yu'u ni'igu oj myuju ja xu'an es tsa'aydyut ja naxwíñudu ja'ayuty.

9 Es du'un ja ja'ay jantsy muk tyoodyu mat ja xa'an. Per ni mat ya'u kyajodambijttu, kyaj t'awdajttu Dios di'ibu yajkpyu tyadu tadyu'unu. Ni'igu tmu''udu gooy tmu'gajxtu gooy ja Dios.

10 Ja mymugoxkpu anklus ttuktaamduty ja tsyim ma yajkutiky ja axuk juyuk. Ta kyoodsadyaay ma 'yane'emy.

11 Net ja ja'ayuty ñayya'andsu'udsudu mat ja muk pu'kuan di'ibu yajnajtup. Per ni mat ya'u tkamasuttu ja 'yaxuk winma'añ di'ibu tyuundup. Ni'igu tmu''udu gooy tmu'gajxtu gooy ja Dios.

12 Ja mydudujkpu anklus ttuktaamduty ja tsyim ma ja Eufrates mujnuu. Ta ja nuu tyutsy es 'yawa'adsut ja tyu'u ja reyuty di'ibu miindup ma xuu pyadsemy.

13 Nétats n'ijxy ma ja sarpyentu 'yaa, es ma ja axuk juyuk 'yaa, es ma nandu'un ja kyugajxpu di'ibu andakpu 'yaa, pyadsemy tuguu'gu mujku'u di'ibu kuxu'kp éxtumu nootsy.

14 Tyadu ya'u du'unu mujku'ujuty di'ibu tyuundup ijxwu'umun di'ibu mydajtypy ja muj'ajtun, es nu'x twowa'andu ja reyuty majaty naxwi'udu es ñaymyujta'ayudut es tsyiptuna'andu mat ja Nindsun'ajtam Dios di'ibu tugekyu muk'ajtun mydajtypy, ko tpaadut ja tiempu.

15 "Madowdu es jaygyúku. E'j, Diosu 'yU'unk, nmina'añuts ti'in, éxtum ko jya'ty ja ma'tspu. Jotkujk di'ibu naty wijy es witxu, kudiibu tsoydyu'un mu'at jyudítut niwa'ats xwa'ats ja'ay wyinduuy."

16 Ta ñaymyujkudu ja naxwíñudu réyuty ma ja lugaar di'ibu ebreea ja'ayuty tyukxa'ajttup Armajedón.

17 Ja myujxxtujkrus anklus ttuktaamdúty ja tsyim pojotm. Ta yajmadooy kajxy ma Dios yajkutíky es ma ja tsajptajk jam tsajpótm, es jyunañ muk:

—iTu net tyuñ jyátyuty!

18 Net myiiñ ja anaa judsuk, es ja naxwíñudu jyantsypyumiimy mat ja muk uyx. Kyaj ni windii du'umbu uyx kyanaxy extu ma tsyondaky ja naxwíñudu ja'ay.

19 Ta ja Jerusalén kajpn tsya'pxwa'xy tuguk peky. Es majatyu kajpn naxwiiñ jya'adugooydyaay. Es ja Dios tjamyejtsy ja Babiloñu maj kajpn es ttuk'uuga'añ ja vyinu, ja'a njuna'anum ja tudyu'unun di'ibu yajkyry mat ja 'yaku.

20 Net tugekyu islu es tugekyu kopk tyugooydyaay.

21 Nandu'un kya'ay tsajpótm yu tatsn jantsy majjátyuty, extu justyikxy kilu jye'emdsyuty tu'ugáty. Es ja naxwíñudu ja'ayuty tma''adugoy tmagajxtugóy ja Dios mat ja myuj ayo'onu tadu tatsn, mat ko muk ayo'onu du'un yu'u.

17

Kujeñdyo'oxyu 'yayo'on

1 Net myiiñ nidu'ugu nijxxtujkrus anklus di'ibu myadajttu ja xxtujkrus tsim, es xy'anmaayuts:

—Min es nduk'ixut ja tudyu'unun ja maj kujeñdyo'oxy di'ibu uñaary mejyñwyinguxm.

2 Yu naxwíñudu ja'ayu ryéyuty tu ñaygyuyákuudu es pyekytyundu mat yu'u, es ja naxwíñudu

ja'ayuty tɛ myu'uuk myamu'ugudu mat yu'a, ja'a njuna'anum t'uxtijtɛ ja Dios es tranujxtɛ ja kujeñdyo'oxyu 'yaxuk winma'añ.

³ Kodsɛ natyɛ du'an tɛ xy'awanɛ, nétats ja anklɛ xymunejxy muj ittum. Já mats n'ijxy tu'ugu toxytyujk ttuk'u'uñɛ tu'ugu tsaps axuk juyujk. Tadu axuk juyujk windikyɛ ñini'x tmɛdaty mɛdu axuk ayuk kuxja'ay di'ibu Dios mɛat twingajxpeyɛ. Juxtujkɛ kyubajk tmɛdaty es majkɛ wyaj.

⁴ Tadu toxytyujk ñaywyítxuty mat ja tsu'unk wit esɛ tsaps wit, es 'yoydyúñuty mat ja oorɛ, mat ja tsujjátypyɛ tsaa esɛ perlɛ. Es tmɛdaty kyuhjótɛ tu'ugu oorɛ tsim ujts mat ja axuukpɛ. Ja'a tyaadu 'yandijpy ja 'yaxuk jiky'ajtɛn.

⁵ Es wyimbokkujxy tmɛdaty kuxja'ay tu'ugu xuu di'ibu tsip yajmɛdoop: “Ja Babiloñɛ muj kajpn, naxwíñdu kujeñdyo'oxyudyɛ tyaak es nandu'an tyaak'átuty nidugekyɛ di'ibáty axuuk jiky'ajttɛp naxwiiñ.”

⁶ Nétats nbejkyɛ kwentɛ ko tadu toxytyujk múkubɛ naty mat ja Diosɛ jya'ayudyɛ ñe'pyñ es mat ja ñe'pyñuty púnuty o'ktɛ mat ko t'awdajttɛ ja Nindsun'ajtam Jesukristɛ. Es kodsɛ taadu du'an n'ijxy, tats du'ñɛ oj njantsywyu'umɛ.

⁷ Nétudsɛ tadu anklɛ xy'anmaay:

—¿Ti ko du'ñɛ mwe'emɛ? Tyam nduknijáwɛt di'ibu 'yandijpy yɛ ayu'udsyɛ winma'añ: tadu toxytyujk esɛ tadu axuk juyujk di'ibu tyuk'uñaary, di'ibu myɛdajtypɛ juxtujkɛ kyubajk es majkɛ wyaj.

⁸ Tadu axuk juyujk di'ibu tɛ xy'ixy, yu'a tu'uk di'ibu jékyɛp jiky'ajt, es tyam kyaj ñakyjyaa'áty, per pɛdsɛmaamp kɛk jutoty, es ñejxy ma kyutugooyñɛt.

'Ja naxwíñadu ja'ay di'ibu xyuu kya'ity kaxja'ay nekykyajxy extu ma naty kyajnamu naxwíñadu kyoj, ja'a du'uñu wya'umadya'aydyat ko t'ixtat jatugok jya'ty ja axuk juyujk di'ibu jékyap jiky'ajt. Es yu xyujaty di'ibu kaxja'ay ma ja neky, ja'a xyujaty di'ibáty myudajttap ja jiky'ajtan winu xuu winu tiempu.

⁹ Tyámuts nnigajxat di'ibu tsojkap ja wijy'át kejy'át es yajjaygyúkat. Ja jaxtujkpu kabajk ja'a 'yandijpy ja jaxtujkpu kopk ma tadu toxytyujk 'yu'uñu.

¹⁰ Es nandu'unu tadu kabajk, yu'u 'yandijpy ja jaxtujkpu réyaty. Nimogoxk tu 'yooktu, ja myududujkpu tam yajkutíky tyam, es ja myujaxtujkpu, yu'u kyajnam myiñ. Es ko myínat, je'eyu waanu 'yítat.

¹¹ Es ja axuk juyujk di'ibu jékyap ijt es tyam kyaj ñakyjyaaty, yu'u du'un rey ma tadu nijaxtujkpu, es jya'ta'añ jatugok éxtam ja myuduktujkpu rey, per nujxpu du'un ma kyutagooyñat.

¹² 'Ja majkpu wyaj di'ibu tu xy'ixy, yu'u du'un majku rey di'ibu kyaj dyajtsonda'aktanum yajkutúktat. Per yaxajyándap ja kutujkun éxtamu rey tuk oorun mat ja axuk juyujk.

¹³ Tyadu majkpu réyaty ti'igyu wyinma'añaty, es myo'oyap ja myuk'ajtan es ja kyutujkun ja axuk juyujk.

¹⁴ Tsiptunaamp mat ja Borreegu'unk. Per ja Borreegu'unk mamada'agudap, mat ko yu'u Windsun'ajtp ma windsúnaty es Rey'ajtp ma réyaty. Es di'ibáty yu'u maat, Dios wooju yu'ujaty, wyin'ix, es oy tmadundu Dios.

15 Ja anklus xy'anmaayuts nandu'un:

—Tadu mejyñ di'ibu tu xy'ixy ma 'yu'uñ ja kujeñdyo'oxy, yu'u du'un 'yandijpy ja ja'ay púnuty jiky'ajttap ma maygyajpn, ma wiinkpu may ayuk kajxputy, es ma mayñaxwíñdu.

16 Ja majkpu waj es ja axuk juyuk tyuk'ak'átap ja kujeñdyo'oxy, es dyajw'u'mut niwa'ats uxwa'ats. Es extu tsyu'tsta'aydyap ja ñini'x, es ñino'kta'aydyap di'ibu w'u'mp.

17 Diosu du'un tu pyujta'agudu es dyajtuunudu Diosu wyinma'añ, ti'igyu ñaybyujta'agudu es dyaky ja kutujkun éxtama rey ma ja axuk juyuk extu ko yajkuudyuunda'ayut di'ibu Dios ñaskajx.

18 Tadu kujeñdyo'oxy di'ibu tu xy'ixy, yu'u du'un 'yandijpy ja muj kajpn di'ibu 'yane'empy ja naxwíñdu ryéuty.

18

Babiloñu kajpn kyutugoy

1 Nétuts n'ijxy jatu'ugu anklus jyunaky tsajpótm mut ja myuj kutujkun. Ta ja naxwíñdu wye'emy kude'xy mut ja jyajun,

2 es muk kyajxy:

—Tu net, tu net jyijtta'ay ja Babiloñu muj kajpn, es tu jymbity majku'u tsunaaydyákn. Ni pán jap kyanaky'ity. Yu'uyu je'eyu jap tsunaaydyap ja ka'óbyuty, es jyar'attu ni'amuku axuk joon axuk juyuk.

3 Du'un tu yajtydyuñ mut ko ja Babiloñu kajpn tmastuty ja Dios, es wiinkpu t'awdaty, es nidugekyu naxwíñdu ja'ayuty ti'igyu mut yu'u. Es ja naxwíñdu réuty pyekytyuundu mut ja

Babiloñu ja'ayuty. Esu ajuuy ado'kpu di'ibuty majatyu naxwíñudu, myukja'aydyáktu mat ko ttukmudeeky nidugekyu di'ibáty amdoop es ñayyajmujpudsuma'añuty.

⁴ Nétuts nmudooy jatu'ugu kajxy myiñ tsajpótm, es jyuna'añ:

—Pudsandu ma tadu kajpn, miidsuty di'ibáty nja'ay'ajttap, kudiibu xymyatpekytyúndat es kudiibu miits myajtydyúndat mat yu'ujuty.

⁵ Ja'a ko yu pyeky tu jyantsyñipajnu, extu myabátnap ja tsajp, es tu ja Dios jyamyajtsxuty ja pyojpu.

⁶ Tuunambít nandu'an éxtamu wiinkpu tu t'axaktúñ. Mугубат majtsk du'anun éxtam yu'u tu dyaky, es taam'yo'oy majtsk du'anun myúkyty di'ibu ya'ukp éxtam yu'u oj ttaam'yo'oy.

⁷ Thydyún es ya'ayow nandu'an éxtam tu myuj tu pyaada. Pes yu'u du'an jyuna'añ jyodoty wyinma'añóty: “Tyaats n'u'uñ éxtam tu'ugu reynu. Kyajts uj ngu'ekytyo'oxyuty, ni na'ats nga'ayówat.”

⁸ Paaty ma tu'ugu xuu ti'in myínat ja pya'am, 'yayo'on, jyotmay, yuu, es mat ja janya'ank yajnino'ogat, mat ko Nindsun'ajtam Dios jyantsymyájuty di'ibu tu pyekymyo'oyuty es tkumadówat.

⁹ Yu naxwíñudu réyuty di'ibu tu pyekytyundu mat yu'u es du'an tu dyajtugódyu jyiky'ajtan, ñijm'uy ñiya'axtup ko t'ixtadu tadu kajpn ko tyoy.

¹⁰ Wu'amdaaydyup jagam jyantsytsyu'ugut mat ja tyadyu'unun, es jyuna'andut:

—¡Ay, puroobu mij Babiloñu muj kajpn di'ibu tu 'yane'emy! Jantsy tuk pojun tu myiñ ja

mdudyu'unan.

¹¹ Yu ajuuy ado'kputy majatyu naxwĩñudu ja'udyuap nandu'un es pya'ayówdubu tadu muj kajpn, mut ko kyaj tnakypyaadat pún jyúyap ja tyeeky yaky,

¹² mut ko ni pún tkanakyjyuydyu ja oorú, ja platú, ja tsujjátypyu tsaa, ja perlú, ja oyatypyu wit di'ibu tsu'unuk, tsaptspu, seedubu, kanak naxu oyatypyu kepy di'ibu pa'ak xu'kp, ja tsujjátypyu di'ibu kojpn mut ja marfil, bronsu, pujxn es ja mármol;

¹³ es nandu'un ni pún tkanakyjyuydyu ja kanelu, pa'ak xu'kpu, mirru, poom, vinu, aseytu oliivu, arinu, triigu, tsajkaajuty, borreeguty, kwaayuty, kárruty, es extu ja'ayuty ijty tyo'ktap.

¹⁴ Es du'un yu ajuuy ado'kputy t'anuumadat tadu kajpn:

—Kyaj xyñakymyudatyu tadu mje'xy mbeky es tugekyu tadu oyatypyu di'ibu tu xyjantsytsyeky. Tuu dun tyugooydya'ay winu xuu winu tiempu yu mmakja'ay'at esu mdsuj'ajtun.

¹⁵ Púnuty ajuuy ado'ktap ma ja Babiloñu kajpn es ñayyajmakja'aydya'agudu jap, jagam tyánudut mudu tsu'ugu ko du'un 'yayówt ja kajpn, es yu'u jy'uuy ya'axtat:

¹⁶ —¡Ay, puroobu muj kajpn! Tsuj tu 'yity éxtum tu'ugu toxytuujk mut ja wyitu oyatypyu, tsu'unkpu, tsaptspu, es 'yoydyúñuty mut ja oorú, tsujjátypyu tsaa esu perlú;

¹⁷ ¡es tuk pojún tu tyugoyu tyadu jyiky'ajtun!

Es nandu'un yu barku yaj'ye'ebyuty esu di'ibáty tuundap jap barkoty, es di'ibáty maduundap jikymyejyñóty, wu'umduap jagam

18 ko t'ixtat pyude'eky ja jok ma tyoyu tadu muj kajpn, es jyuna'andut muk:

—Ni ma du'ambu kajpn extam tu 'yityu tyadu muj kajpn, ukudii?

19 Es mat ja jyotmay naydyukkuwujukudu naxway, es jyantsyju'uy jyantsyya'axtu:

—juroobu tadu muj kajpn! Mat ja myukja'ay'at tu nayajmukja'aydya'agudu nidugekyu di'ibu myudajttup ja barku. jEs tuk pojun tu tyugoodya'ay!

20 Es ja kajxy 'yakjuna'añ tsajpót:

—Miidsuty panuty ijttup tsajpót, es miidsuty apóstaluty esu Diosu 'yayuk kajxwa'xputy es nidugekyu di'ibu Dios jya'a'ajtypy, xonda'aktu mat ko Dios tu ttukkumudoy yu tadu kajpn extam tu mdúnadu.

21 Net tu'ugu anklus kumajaabu tkone'ky ja tsaa di'ibu du'un extam tu'ugu muj paan, es tkujubijpu jikymyejyñóty, es jyunañ:

—Nandu'un mij Babiloñu muj kajpn, myajkujubipnaxa'añ, es ni na'a jatagok mgakuxu'ugut.

22 Ni na'a kyanakyyajmudówat mgajpnóty ja trompet xuxpu, tsajkapyñxyúxpu esu arpu koobu. Es ni kyanakyyap'átut ja mmduumbuty di'ibu xprékyuty, es ni ma kyanakyyajmudówat jap ja jujts tu'unun.

23 Kyaj jap ñakyyajut ni tu'ugu lampru, es ni na'a jap kyanakyyajmudówat yajtúñ ja xuu ma ja pujkputy. Ja m'ajuyy m'ado'kputy tu 'yittu naxwiñ jantsy muj, es tu twin'uuudu nidugekyu naxwiñudu ja'ayuty mat ja byruju winma'añuty.

24 Pes ma tadu kajpn tu yajpaaty temy yeky ja Diosu 'yayuk kajxwa'xputy ja ñe'pyñ, es ja ñe'pyñ di'ibu Dios jya'ay'ajtyry, es nidugekyu ja ñe'pyñ ja ja'ay di'ibuty ja'ay ya'o'kudu naxwiiñ.

19

1 Nétats nmudooy jantsy muk ja ja'ayuty kyajxtu tsajpótm, es jyuna'andu:

¡Awdattu Dios!

Yu nitsokun, muj'ajtun esu muk'ajtun,

yua Dios jya'a'ajtyry.

2 Pesu Dios paye'epy mut ja tuy'ajtun, es tu tmo'oy ja kumado'on ja muj pekykyajpn es ñjxut ayodaknoty.

Mut ko tu dyajpekytyúñ ja naxwíñudu ja'ayuty es dya'e'ky ja Diosu mynduumbuty, paadyu Dios yajumbijtxuty.

3 Net jyunandu jatugok:

—Awdattu Dios. Pes timjókar winu xu winu tiempu ma yajnine'egy taadu.

4 Es ja ni'i'px majtáxkru mujja'aydyujk es ja nimajtáxkru jiky'ajtputy di'ibu ijtter Dios windum, ñaygyoxtnaaydyáku, t'awdajttu Dios es jyuna'andu:

—Wa'an du'unuty. ¡Awdajtta'aydyu Dios!

5 Nétats nmudoogajxy ma uñaaybyajn ma Dios yajkutíky, es jyuna'añ:

Miidsuty di'ibáty mynduundur ja Nindsun'ajtam Dios,

mujja'ay mutsk ja'ayuty, awdattu Dios.

Nixadúñ ja Borreegu'unk

6 Nmadooyuts nandu'un ko nimayjya'ay kyajxtu, du'unuts nmadooy éxtumu nnaðáx 'yuu'tsy pyumimy, es éxtumu anaa muk ya'axy, es jyuna'andu:

Awdajtta'aydu ja Nindsun'ajtam Dios di'ibu tugekyu muk'ajtan myudajtyry, mat ko yajkutíky.

7 N'okxondákum, n'okjotkujkum es n'okwindsu'kum, mat ko Dios jyantsymyújuty

es tu net tpaaty ma ja Borreegu'unk pyuka'añ, es tu ja ñado'oxy ñayjyjp'íxyty.

8 Tu yajmo'oy ja wit ja oybyu es ja wa'atspu di'ibu tu'x judsu'jkp, es ñayxyóxudat.

Pes ja oybyu wit ja'a 'yandijpy ja oybyu di'ibu tyuun kyajxtap ja Diosu jya'ayaty.

9 Nétuts ja anklus xy'anmaay:

—Kaxja'ay: “Jotkujkuty di'ibáty tu yajwówdu ma tyadu xuu ko ja Borreegu'unk pyuka'añ.”

Es xy'ak'anmaayuts:

—Tyaadu du'un tuy'ajtan di'ibu Dios kyajxyry.

10 Njakoxtanayáñuts anklus tyeky'ujxy, es nja'awdatáñuts, per yu'uts xy'anmaay:

—Katu du'un m'adu'atsy. Nmadiimbyuts ja Dios éxtam mij, es éxtumu mmagu'uguty di'ibu pyanajxtap ja Jesusu 'yuxp'jkun. Awdat ja Dios.

Pes ja tuy'ajtan di'ibu Jesús yajk, ja'a yu'u di'ibu wyinma'añmyeery ja Diosu kyugajxpu.

Di'ibu tyuk'uñaa'py ja poop kwaay

11 Nétuts n'ijxy ja tsajp awa'ats, es kyuxe'eky tu'ugu poop kwaay. Es di'ibu tyuk'uñaa'py txu'aty Di'ibu Kyuydyiimpy Ja 'Yayuk, es nandu'un txu'aty

Tuy'ajtun, mut ko tuy'ajtun mmut pyayo'oy es tsiptúñ.

¹² Yu wyiin du'un éxtumu junya'ank jyantsy-tye'xy, es jam kyubajkkujxm tmudaty may ja koronu. Es tmudaty ja xyuu kuxja'ay di'ibu yu'uyuu naydyi'igyu ñija'ap.

¹³ Es ja wyit ne'pyñ ne'pyñ. Es txu'aty Diosu 'yAyuk.

¹⁴ Es pyanujxudu tugoymyay nidsiptuumbuty di'ibu tsajpótm. Ak poop ja wyit, ja oybyu esu wa'atspu, es ak poop kwaaygyujxy.

¹⁵ Es di'ibu xyu'ajtypy Diosu 'yAyuk, jap 'yaajóty pyadsemy tu'ugu espaadu jajppu, es yu'u mmut dyajtsayuta'añ ja naxwíñudu ja'ayuty. Es yajkutuka'añ mudu pujxndajk. Es ttukkumadowa'añ, mut ko Dios di'ibu tugekyu muk'ajtun myudajtypy, jyantsy'ajkunu mut ja naxwíñudu ja'ay. Paadyu du'un ttukkumadowa'añ éxtum ko jyawu yajwinma'atsy ja uuvu tump.

¹⁶ Es tmunejxy kuxja'ay ma ja kyapu es ma ja pyuuy tyadu xuu: “Rey'ajtp ma réyuty es Windsun'ajtp ma windsúnuty.”

¹⁷ Nétats n'ijxy tu'ugu anklas tyanu jam xuu ñikujxm es t'anuumudu jantsy muk ja joon juyujk di'ibu ka'agudijtp:

—jMin naymyúkadu ma ja muj xuu di'ibu Dios tyunaampy!

¹⁸ Min es xytsyu'utstat ja tsyu'udsyudyu réyuty esu soldaadu windsúnuty, ja jotmak ja'ayuty, ja kwaayuty es mut ja di'ibu tuk'uñaaayudap, nidugekyu ja'ay ja tsyu'udsyuty, púnuty yajjuudyudap es púnuty awa'atstuuy ijttap, nandu'un ja muj ja'ay mutsk ja'aybyu.

19 Nétats n'ijxy ko ja axuk juyuk es ja naxwíñdu ryéyuty dyajnaymyúkdu syoldaadaty es tsyip-tuna'añ mat ja di'ibu poop kwaaygyujxy es mat ja ñidsiptuumbaty.

20 Per ja axuk juyuk yajtsuum ti'igy mat ja kugajxpu di'ibu andakp, di'ibu naty tu ttuñ axuk juyuk wyinduuy ja maj ijxwu'umun di'ibu myudajtypy ja maj'ajtun. Es mudu tyadu maj ijxwu'umun ja kugajxpu di'ibu andakp tu twin'undu naty di'ibáty tu ñayyákyuty es ja axuk juyuk tsya'ayudat, es t'awdajttu ja 'yawinnax. Net nimajtsk yajkujudu'uju jiigyuty ma yu mejyñ di'ibu teepy azufru.

21 Es yu syoldaadaty ya'o'ktaay mat ja 'yespaadu di'ibu pudsump 'yaajóty di'ibu tyuk'uñaapy ja poop kwaay. Es nidagekyu joon juyuk di'ibu ka'agudijtp 'yujts jyotkudaktu mudu tadu tsyu'udsyuty.

20

Miljamajtpu

1 Nétats n'ijxy tu'ugu anklus jyunaky tsajpótm mat ja kuk jutu 'yawatsn, es tkawítsyuty tu'ugu maj kadenu.

2 Ta tmajtsy ja sarpyentu, tadu majku'ugópk, ja Satanás, es tkawu'uñ ttekywyu'uñ mat ja maj kadenu, es 'yítat tsimy tuk mil jamajt.

3 Ta tkujubijpu kuk jutoty, es dyajni'adijky ijxwu'umun muut kudiibu tnakywyin'ununat ja naxwíñdu ja'ayuty extu ko kya'pxut tuk mil jamajt. Ta naty koonum 'yok'yajnasmatuya'añ waanu.

4 Nétats n'ijxy uñaabyajnaty, es jam 'yu'uñdu di'ibátya naty tã t'axáñdu ja kutujkũn es pyayo'oydyat. Yu'adya du'an di'ibu yajnibo't ja kyubajkuty mat ko tranujxta ja Jesusa 'yaxrukũn es tkajxwa'xudu ja Diosu 'yayuk. Nandu'an kyaj t'awdajttu ja axuk juyujk es ni ja 'yawinnax, es ni tkakupujktu yajtsa'ayut wyimbokkujxy o ma ky'u'u mat ja axuk juyujk syeyu. Es ja Dios yajjikypuyjukudu, es 'yana'amdu mat ja Kristu tuk mil jumajt.

5 Tyaadu du'an ma tim jawyiinu Dios dyajjikypyejky ja ja'ayuty. Per di'ibu akwu'amdu ja o'kraty, yu'ujaty kyaj jyikyruktut extu ko kya'pxut tuk mil jumajt.

6 Kuni'xy es jotkujkuty di'ibátya Dios yajjikypuyjukudup ma tyadu jawyiimbu jikyrujukũn. Kyaj pyaadudut ja ayo'on di'ibu du'an éxtamu ja'ay 'yooktu myumajtsk ok, ja'a du'an tmadúndut ja Dios esu Kristu éxtamu teedyuty, es 'yana'amdu mat ja Kristu tuk mil jumajt.

7 Ko naty tã ñaxy tuk mil jumajt, ta Satanás yajnasmatyaya'añ ma tsyimy'ity.

8 Es net ñujxat naxwiñ, es nujx twin'uuñ tugekyu naxwiñdu, ja Gook naxwiñdu esu Magook naxwiñdu. Ja Satanás yajnaymyujkta'ayudup nidugekyu naxwiñdu ja'ayuty di'ibu ni mbaat nga'okmadsyo'onu, du'an éxtamu pu'u di'ibu jikymyejyñbya'ay, es tsiyptuna'andu.

9 Oytyim madsooty ma tugekyu naxwiñdu ta tso'ondu, es dyajnadujktu nidugekyu Dios ja jya'ayuty ma ja kajpn di'ibu Dios jyantsytsyejpy. Peru Dios dyajjunajky tsajpótmu janya'ank di'ibu mmat tnino'ktaay nidugekyu tadu ja'ayuty.

10 Net ja mɔjku'ugópk di'ibɔ natyɔ ja'ay tɔ twin'uɔñ, yajkuɔdu'ujɔ mɔ ja mejuñ di'ibɔ teepy azufrɔ, mɔ naty nandu'an tɔ yajkuɔdúwɔ ja axuk juuyk es ja kugajxɔ di'ibɔ andakp. Jar 'yayówɔt xɔñ koots winɔ xɔ winɔ tiempɔ.

Payo'oyɔn mɔ ja poop uñaaybyajɔ

11 Nétɔts n'ijxy ja Dios 'yu'uñɔ mɔ tu'ugɔ mɔj uñaaybyajɔ pooppɔ. Esɔ tsajp esɔ naxwíñɔdu juɔgaktɔ mɔ naty 'yity, es ya'ijxtɔgooyɔyaay.

12 Es n'ijxyɔts ja o'krɔty, mɔj mutsk, tyánɔdu Dios winduuy. Ta ja neky oj ya''aya'pwa'xy, es ya'ixy wi'ix tɔ tyundɔ nidu'uk nidu'uk. Es nandu'an wiinkɔ neky ya''aya'pwa'xy mɔ 'yity kɔxjɔ'aj ja xyɔujɔty pánɔty jiky'ajttɔp winɔ xɔ winɔ tiempɔ. Esɔ Dios tpayo'oy es ttukkumɔdooy ja o'krɔty éxtɔm nidu'uk nidu'uk tɔ 'yadɔ'ɔtstɔ, dɔ'n éxtɔmɔ naty 'yity kɔxjɔ'aj nekykyɔjxm.

13 Tam 'yijttɔ tɔgekyɔ ja o'krɔty, ja'a mɔɔt di'ibɔ o'ktɔ mejuñóty, es tɔgekyɔ yajpayo'oyɔdu éxtɔm tii tɔ ttundɔ.

14 Yɔ o'kɔn esɔ infyernɔ tɔ naty nandu'an dyajktɔ'ayɔdu ja o'krɔty tɔgekyɔ di'ibɔ naty yɔ'ujɔty myɔdajttɔp. Net ja o'krɔty yajkuɔdúwɔdu mɔ ja mejuñ di'ibɔ ya'amp éxtɔmɔ jɔn. Ko jɔ'aj jam 'yayowɔdɔ, dɔ'n ja'a éxtɔm 'yooktɔ myɔmajtsk ok.

15 Ja'ayɔ jɔ'aj di'ibɔ xyɔ kɔxjɔ'aj nekykyɔjxy mɔ yajjaaybyéty ja xyɔujɔty pánɔty jiky'ajttɔp winɔ xɔ winɔ tiempɔ, yɔ'uɔ kyaj yajkuɔdúwɔdu mɔ ja mejuñ di'ibɔ ya'amp éxtɔmɔ jɔn.

21

Jembyu tsajp esu jembyu naxwíñudu

¹ Nétuts n'ijxy ja jembyu tsajp esu jembyu naxwíñudu, mut ko yu jawyiimbu tsajp esu jawyiimbu naxwíñudu kyaj maanu, es kyaj maanu jikymyejyñ.

² Es n'ijxyuts nandu'un ja jembyu Jerusalén kajpn di'ibu tso'omp tsajpótm ma Dios, es kyuda'aky, es jantsy tsuj oydyúñ éxtumu pújkpu toxytyujk ko pyuka'añ.

³ Es nmadoogajxyuts jantsy muk ma uñaaybyajn ma Dios yajkutíky, es jyuna'añ:

—Tyamu net ja Dios 'yity mut ja ja'ayuty, es jyiky'ata'añ mut yu'ujuty, es yu'ujuty tja'ay'ata'añ. Ku'am ja Dios 'yita'añ mut yu'ujuty, es Dyios'átudat.

⁴ Esu Dios yajtátsxadat tugekyu ja wyinnuu. Kyaj 'yok'ijnat ja o'kun, ju'uy yaxun o ja pújk ado'onun, ja'a ko tugekyu di'ibu tu 'yity, tu ja'a ñaxy kyexy.

⁵ Net ja di'ibu uñaapy ma yajkutíky jyunañ:

—Ujts nyajkejpy tugekyu ak jemy.

Nandu'un jyunañ:

—Kaxja'ay, mut ko tyaadu di'ibuts ngajxypy, tuy'ajtun'u es mbaat xymyubeky.

⁶ Nétuts xy'anmaay:

—Tu net yajkuudyuunda'ay. Ujtsu du'un éxtum ja A es éxtumu Z, ujtsu du'un ja jawyiimbu es ja tim okpu. Di'ibu tátsup, ujtsats nnamo'oyup es t'uugut ja nuu di'ibu pudsuump ma myuxy es dyaky ja jiky'ajtun.

⁷ Es di'ibu myumadakyry ja pojpu, yu'uts nmo'oyubu tyaadu éxtumu kyuma'añ, ujtsu du'un xyDyios'átup, es yu'uts n'u'unk'átut.

8 Per di'ibáty jywpja'adap, di'ibátyats uj xykyamubujktap éxtamü Yajnitsókpu, di'ibáty jiky'ajttap axuuk, yajja'ay'o'ktap, ma'induundap, brujü'ajttap, 'yawdajttap di'ibu kyaj Dyiósuty, es nidugekyü di'ibu andáktap, taaduty nidugekyü pyaadudu es yajpajta'agut ma ja mejyñ di'ibu teepy azufü. Ko ja'ay jam 'yayowdu, du'an ja'a éxtamü ja'ay 'yooktu mymajtsk ok.

Jembyü Jerusalén

9 Nétats xyñimiiñ nidu'ugu anklus di'ibu tü ttuktaamdu'uty ja tsyim müť ja ayo'on, esats xy'anmaay:

—Min es nduk'ixut di'ibu pyukaampy ja Borreegu'unk.

10 Net müdu Espíritü Santü myuk'ajtün oj xya-jnejxyats ma tu'ugu müj kopk jantsy küjxm, es xytyuk'ijxyats ja müj kajpn Jerusalén kuni'xyryü ko kyada'aky, jam tsyo'oñ tsajpótü ma Dios 'yity.

11 Esü tadü kajpn jantsy tü'xp müť ja Diosü jyajün. Esü tü'xün du'an éxtamü tsujjátypyü tsaa, éxtamü tsaa ju'unk di'ibu xu'ajtypy jaspe, wa'ats éxtamü viidü.

12 Es juwädity ja kajpn ñabótsyaty majpxy es küjxm, müť majmajtskü tyük aa. Es tu'uk tu'ugu tüjk aa tmüdaty tu'ugu anklus di'ibu kywentü'ajtypy. Es ma tadü tu'uk tu'ugu tüjk aa 'yity kaxja'ay tu'ugu xyü ja majmajtskü Israelü myaank.

13 Tüguuk 'yixy ja tüjk aa ma xü pyudsemy, tüguuk 'yixy ma yukpoj myiñ, tüguuk 'yixy ma ja xü tsyi'ity es jatüguuk 'yixy ma myiñ ja jumboj.

14 Ja potsy di'ibu ñabots'ajtypy ja kajpn, majmajtsku 'yujx tmudaty. Es ma ja majmajtskpu potsy ujx kaxja'ay 'yity tu'uk tu'ugu xyuu ja nimajmajtskpu Borreegu'ungu 'yapostalu.

15 Yu anklus di'ibats xymugajx tmudaty tu'ugu ooruu kijxn, es tkijxa'añ ja kajpn, ja tyujk aa es ja ñabots.

16 Ja kajpn kwadraadu 'yity, yu yeñ'ajtun ti'iguu mat ja wyooñ'ajtun. Ja anklus tkijxy ja kajpn mat ja kyijxn, esu yeñ'ajtun wyinjajty majtsk mil jamajtsk mugopx kilometru. Yu yeñ'ajtun, ti'iguu yu'u mat ja kyujxm'ajtun esu wyooñ'ajtun.

17 Net tkijxy ja wyooñ'ajtun ja ñabots, es wyinjajty tugupx mugoxk metru. Ja kijxn di'ibu ja anklus yajtiimpy, du'un ja yeñ'ajtun éxtum di'ibu ja'ay yajtiimpy.

18 Ja kajpn nabots pyótsyudyu naty mat ja jaspe tsaa. Es ja kajpn, ak tim wa'ats ooruu, du'un kyuxe'eky éxtum viidru wa'atspu.

19 Ja kajpn nabots pyotsy'ujx mat kanak naxuu oyatypuu tsaa. Ja jawyiimbu tsaa txu'aty jaspe. Ja myumajtskpu txu'aty zafiiru, ja myuduguu'kpu txu'aty ágatu, ja myumajtaxkpu txu'aty esmeraldu,

20 ja myumugoxkpu txu'aty ónise, ja myududujkpu txu'aty kornalinu, ja myujxujukpu txu'aty krisólitu, ja myuduktujukpu txu'aty berilü, ja myudaxtujukpu txu'aty topasyu, ja myumajkpu txu'aty krisoprasu, ja myumajk tu'ukpu txu'aty jasintu, ja myumajmajtskpu txu'aty amatistu.

21 Ja majmajtskpu tujk aa, majmajtsk je'eyu ja perlu. Tu'uk tu'ugu tujk aa, ti'iguu je'eyu t'agaj'áty ja perlu. Es ja muj tu'u di'ibu kajpngijky, ak tim wa'ats ooruu, éxtum wa'ats viidru.

22 Es kyajts n'ijxy ni tu'ugu tsajptajk jap, mat ko yu Nindsun'ajtun Dios di'ibu tugekyu mak'ajtun myudajtypy, esu Borreegu'unk, yu'u tsyajptajk'ajttubu tadu kajpn.

23 Tadu kajpn kyaj ttseky esu xuu es ni yu po'o ñi'ánudat, mat ko Dios esu Borreegu'unk, ja'a jyajun maut kyude'xyaty.

24 Es ja jajun ma tadu kajpn, ja'a kyudu'xup nidugekyu naxwíñudu ja'ay, es ja naxwíñudu réyaty tmamíndat ja myakja'ay'át ma ja kajpn.

25 Du'uñum wyu'umut awa'ats yu kajpn nabots aa. Ni na'a kya'adúkat, mat ko jap kyaj kyoodsuya'añ.

26 Es ja naxwíñudu ja'ay tmamíndat ja myuj'ajtun es ttukwindsu'ugudat ja Dios.

27 Es ni na'a kyatúkudu di'ibu axuuk, o di'ibu tsoydu'un maut, o win'u'umbaty, yu'ayu tákudap di'ibu xyuu ijtp kaxja'ay jap Borreegu'unk ñekykyujxy ma yajjaaybyéty ja xyujaty púnaty jiky'ajttup winu xuu winu tiempu.

22

1 Nétats ja anklus xytyuk'ijxy tu'ugu mujnuu di'ibu mujxp ma uñaaybyajn ma Dios esu Borreegu'unk yajkutúktu. Tadu nuu jantsy wa'ats éxtamu viidru, es yu'u du'un yajkyry ja jiky'ajtun winu xuu winu tiempu.

2 Tadu nuu pyaye'eky muj tu'ugijky ma tadu kajpn. Es mujnuubu'aaay majtsk adu'um yoñ ja kepy di'ibu yajkyry ja jiky'ajtun es tyuamp'áty majmajtsk ok tuk jumajtpu, winduk po'ojaty tyuamp'áty. Es ja kepy'aay yu'u tsooyo'átup ja naxwíñudu ja'ayaty.

³ Es ni mā kyanaky'ítut ni tii di'ibū kajxpojkr.

Mā tadū kajpn, Dios esū Borreegu'unġ yajkuktā'andū, esū myūduumbūty 'yawdatā'anū,

⁴ es 'yíxtup ja Dios ja wyiin jyūjp, es tmūdáttut ja Diosū xyū mā wyimbok.

⁵ Jap kyaj kyoodsūya'añ. Es di'ibáty ijttup jap, kyaj ttsóktut ni ja lyamprū es ni yū xūū ñijájūdat, māt ko yū Nindsūn'ajtūm Dios kudū'xánup, es yajkutúktut winū xūū winū tiempū.

Tsojk ja Kristū myina'añ

⁶ Nétūdsū anklū xy'anmaay:

—Tyādū ayuk, tūy'ajtūnū'ū es mbaat xymyūbūktū. Paadyū Nindsūn'ajtūm Dios di'ibū wyinmā'añmyeepū ja kyugajxprūty, yū'ū tū tkexy ja 'yanklū es yajtuk'ixā'andū ja myūduumbūty di'ibū tsojk tunán jatánup.

⁷ Dū'un ja Jesukristū jyūna'añ:

—¡Mūdoo'ítta! ¡Tsojkūts nminā'añ!

¡Jotkujk di'ibáty pyaduundup ja n'uxprūjkūnūts di'ibū ijtp kuxjā'ay mā tyādū neky!

⁸ Uj Fwank. N'ijx nmūdoots tūgekyū tyaādū. Es kots n'ijxtāay nmūdoodāay, taats nnaygyoxtnāaydyákū anklū tyeky'ūjxy di'ibūdsū naty tū xytyuk'ixy, es nja'awdatāñūts.

⁹ Per yū'ūts xy'anmaay:

—Kátūts xy'awdaty. Nmūdiimbyūts ja Dios, éxtūm mij, es éxtūmū mmāgu'ugūty di'ibū Dios ja 'yayuk kyajxwā'xūdap, es nidūgekyū di'ibáty pyaduundup ja Diosū 'yūxprūjkūn di'ibū ijtp kuxjā'ay mā tyādū neky. ¡Awdat ja Dios!

¹⁰ Es ja anklū xy'ak'anmaayūts:

—Kajxwa'x yajxonu tyadu Diosu 'yuxpajkun. Katu xykyuyu'utsy, mat ko tu dan tyimpaty ja tiempu ma yajkuydyuna'añ.

11 Púnaty axuk adústap, wa'anu du'un t'aktimtuun'adu'utstu; es púnaty pyanujxtap ja ka'oybyu winma'añ, wa'anu du'un t'aktimpanujx'adu'utstu; es púnaty pyanujxtap ja tayı'ajtun, wa'anu du'un t'aktimpanujx'adu'utstu; es púnaty kyuydyuundap ja Diosu wyinma'añ, wa'anu du'un t'aktimkuydyuun'adu'utstu.

12 Du'unu Jesukristu jyuna'añ:

—¡Tsojkuts nmina'añ! Es kots nmínat, nmo'oya'añats nidu'uk nidu'uk éxtam pyaadyuty wi'ixáty tu jyiky'attu.

13 Ujtsu du'un éxtam ja A es éxtamu Z, ujtsu du'un ja jawyiimbu es ja tim okpu. Ujtsu du'un di'ibu tugekyu yajtsondák, es ujtsu du'un nandu'un di'ibu ya'abatadyaapy.

14 Jotkujkadyu taadaty di'ibáty tu tpujtu yajxonu wyit, ja'a njuna'anam di'ibu tu jyodambittu es tu tmastu'uttu ja pyojpu. Yu'adyu dan je'eyu pátuwap tyákat ma tadu kajpn es tju'xut ja ujts tuump di'ibu yajkyu ja jiky'ajtun winu xuu winu tiempu.

15 Mat ko ni na'a mbaat kyatákuu jap di'ibu myadajttap ja axuk winma'añ, yu brújuty, ma'induumbuty, yajja'ay'o'kruty, yu di'ibu 'yawdajttap di'ibu kyaj Dyíósuty, es di'ibáty tsojktap tyuundap ja andakun.

16 'Uj Jesús, tuts ngexy ja n'ankluu es t'awánat nidugekyu ja mubajkrutujk ma ñaymyúkuu. Ujtsu du'un ja Davitu tuump 'yaats, es ujtsu du'un éxtamu jayxyu di'ibu móñam pudsuum.

17 Yu Espiritu Santu esu Borreegu'ungu ñudo'oxy, ja'a njuna'anum ja ja'ay di'ibu myubujktur ja Jesukristu, ja'a janandur:

—¡Min!

Es di'ibu myumdeepy, wa'an nandu'un tjuna'añ:

—¡Min!

Es di'ibaty tatsudur, wa'an tmindu es t'axajudut nadu'ñu ja nuu di'ibu yajkupy ja jiky'ajtan winu xu winu tiempu.

18 Uj n'anmaabyuts nidagekyu di'ibaty myudo'o'ijttur yu Diosu 'yayuk di'ibu ijtp kaxja'ay ma tyadu neky, pun ja pan tnikon yu tyadu di'ibu ijtp kaxja'ay, Dios nandu'un niko'onxudur ja 'yayo'on di'ibu ijtp kaxja'ay ma tyadu neky.

19 Es pan ja pan oynu'unun tpuwitsy yu ayuk di'ibu ijtp kaxja'ay ma tyadu neky, Dios nandu'un puwijtsxudur di'ibu naty patur tja'xut ja kerytuyump di'ibu yajjiky'ajtp, es kyaj tyukat ma ja Diosu kyajpn. Yu kerytuyump esu Diosu kyajpn kaxja'ay 'yity ma tyadu neky.

20 Di'ibu tyadu ñigajxury, du'un jyuna'añ:

—Tsojkuts nmina'añ.

Es nandu'unuts njuna'añ:

—Wa'an du'unaty. ¡Min, Nindsun'ajtam Jesús!

21 Wa'anu Nindsun'ajtam Jesús tkunu'xtu nidagekyu ja Diosu jya'ayaty.

**Ja jembyu kajxy'átypyu mudu
Jesukristukyjxm: El Nuevo Testamento de
nuestro Señor Jesucristo en el mixe de
Juquila
New Testament in Mixe, Juquila (MX:mxq:Mixe,
Juquila)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixe, Juquila

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Juquila [mxq], Mexico

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Juquila

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

0c492fbf-e19b-5f77-b2cc-07da5aab0305